

فارسی ۳

۱-

(مریم شمیرانی)

وسیم: دارای نشان پیامبری / حلیه: زیور، زینت / ذوالجلال: خداوند بزرگواری، صاحب بزرگی / انابت: بازگشت به سوی خدا، توبه، پشیمانی (اجابت: برآوردن)
(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲-

(مسنن اصغری)

واژه «همت» در ابیات گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» در معنای عرفانی به کار رفته است که عبارت است از «توجه قلب با تمام قوای روحانی خود به جانب حق، برای حصول کمال در خود یا دیگری» (توجه یا نظر و عنایت پیر و مرشد بر امری)، اما در گزینه «۱»، در معنای «سعی و تلاش و اراده و عزم» به کار رفته است.

(فارسی ۳، لغت، صفحه ۲۸)

۳-

(کاظم کاظمی)

غلط‌های املایی و شکل درست آن‌ها: ج) منصوب ← منسوب / د) شیخ ← شبه

(فارسی ۳، املا، صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

۴-

(مریم شمیرانی)

درگزینه «۱»، «فغان [دارم]» حذف فعل به قرینه معنوی / «ترکان خوان یغما را [بردند]» حذف فعل به قرینه لفظی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: همان بهتر [است] ← حذف به قرینه معنوی

گزینه «۳»: افسوس [می‌خورم] ← حذف فعل به قرینه معنوی

گزینه «۴»: موی بر اعضا [حمد و ثنا می‌کند] ← حذف به قرینه لفظی

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۵-

(کاظم کاظمی)

واژه «عمر» در نقش «مسند» به کار نرفته و «نهاد» است، زیرا فعل «شد» در معنای «رفت یا گذشت» به کار رفته است و فعل اسنادی محسوب نمی‌شود.

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۲۸)

۶-

(مسنن اصغری)

«خوان هوس» و «خوان حسرت» هر دو تشبیه هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: تشبیه: «چو اشک» و «ابر رحمت» / «باران» استعاره از «اشک»

گزینه «۲»: تشبیه: «جان طفلی است» و «مهد تن» / «مهد» استعاره از «تن»

گزینه «۳»: تشبیه: «بنات نبات» / «گه‌بار و درفشان (گهر و ذره)» استعاره از «باران»

مخاطب قرار گرفتن «ابر» تشخیص و استعاره است.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۷-

(مریم شمیرانی)

فرهاد در بیت صورت سؤال معتقد است که تا دم مرگ، عاشق است و این معنی در گزینه «۲»، نیز آمده است ولی در گزینه‌های دیگر عاشق پس از مرگ نیز نشانه‌های عاشق بودن را با خود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: در روز حشر نیز عاشق تو خواهم بود.

گزینه «۳»: ذرات پوسیده بدنم پس از مرگ نیز از عشق سرمست است.

گزینه «۴»: حتی اگر بیست سال از مرگم گذشته باشد، گورم از عشق تهی نیست.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۰)

۸-

(کاظم کاظمی)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۴»، بیان خیانت حاکمان است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: سیری ناپذیری ظالم از ستمگری

گزینه «۲»: بیم نداشتن از خطر دشمن و احساس امنیت داشتن

گزینه «۳»: بیم نداشتن از زیان‌ها و خطرات گرگ نفس که وجود آدمی را تهدید می‌کند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۶)

۹-

(مریم شمیرانی)

در بیت صورت سؤال و گزینه «۱» شاعر در جست‌وجوی دل خویش است، اما در گزینه‌های دیگر در جست‌وجوی یار است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۸)

۱۰-

(عبدالحمید رزاقی)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»، ناتوانی در شناخت و وصف خداوند می‌باشد، درحالی‌که گزینه «۳»، به حیرت از آفریده‌های خداوند اشاره می‌کند.

(فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۱۰)

فارسی ۱

۱۱-

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

واژه‌هایی که نادرست معنی شده‌اند:

مقری: کسی که آیات قرآن را به آواز خواند، قرآن خوان / مهیب: ترسناک، ترس آور، هولناک / توسن: اسب سرکش، مقابل رام

(فارسی، لغت، واژه‌نامه)

۱۲-

(ممنسن اصفری)

املای درست واژه عبارت است از: «نفخ صور».

(فارسی، املا، صفحه ۷۲)

۱۳-

(ممنسن اصفری)

فعل «نیست» به عنوان «ردیف» ابیات، در گزینه «۲»، به معنای «نمی‌باشد» (فعل اسنادی) و در ابیات دیگر در معنای «وجود ندارد» به کار رفته است.

(فارسی، زبان فارسی، صفحه ۶۶)

۱۴-

(مرتضی منشاری - اردبیل)

۱- «دانا» بدل برای فردوسی / ۲- «در» مفعول (در باغ خرد را گشوده است.) / ۳- «توانا» مسند / ۴- «رهایی» مضاف‌الیه

(فارسی، زبان فارسی، صفحه ۶۶)

۱۵-

(بهروز ثروتی)

گزینه «۴»: «زمین» وابسته پسین (مضاف‌الیه) / «عام» وابسته پسین (صفت) / «او» وابسته پسین (مضاف‌الیه) / «یغما» وابسته پسین (مضاف‌الیه) ← ۴ وابسته پسین

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «پر خواره» وابسته پسین (صفت) / «شکم» وابسته پسین (مضاف‌الیه) / «غم» وابسته پسین (مضاف‌الیه) ← ۳ وابسته پسین

گزینه «۲»: در کلمه «کسانی»، نشانه جمع «ان» و «ی» نکره / «تکبیر» وابسته پسین (مضاف‌الیه) ← ۳ وابسته پسین

گزینه «۳»: «ی» نکره در «درختی» / «ش» در «بارش» وابسته پسین (مضاف‌الیه) / «ش» در «خارش» وابسته پسین (مضاف‌الیه) ← ۳ وابسته پسین

(فارسی، زبان فارسی، صفحه ۶۶)

۱۶-

(مریم شمیرانی)

کلیم عالم اسباب را بر هم زد ولی هیچ دلیلی برای ناکامی خویش نیافت. (بیت حسن تعلیل ندارد.)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: چون خورشید از ماه روی تو نور می‌گیرد، راه را گم نمی‌کند.

گزینه «۲»: چاک شدن ماه (شق القمر) از شوق روی یار بوده است.

گزینه «۴»: بلندی سرو بدین دلیل است که با یک پا عالم بالا را طی می‌کند.

(فارسی، آرایه)

۱۷-

(مهمد رضا زرنج - شیراز)

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» مانند بیت صورت سؤال، به اثر عشق بر وجود عاشق، حتی تا بعد از مرگ اشاره می‌کنند ولی گزینه «۱» می‌گوید آتش عشق از هنگام تولد با من بوده است به گونه‌ای که نافر را هم با تیغ شعله بریدند، موضوع پس از مرگ در آن مطرح نشده است.

(فارسی، مفهوم، صفحه ۸۳)

۱۸-

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

مفهوم بیت گزینه «۱»: بیان سختی راه

مفهوم بیت‌های گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»: تواضع و خاکساری موجب رسیدن به کمال است.

(فارسی، مفهوم، مشابه صفحه ۷۹)

۱۹-

(مریم شمیرانی)

«حتمی بودن مرگ» پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۳» است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مرگ در آسوده‌طبعان راه ندارد.

گزینه «۲»: فقط آرزوی مرگ دارم.

گزینه «۴»: تو نخواهی مرد.

(فارسی، مفهوم، صفحه ۶۹)

۲۰-

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم مشترک گزینه‌های دیگر این است که ظلم پایه‌های حکومت را سست می‌کند ولی در گزینه «۳»، علت سستگری حاکم را نافرمانی مردم می‌داند.

(فارسی، مفهوم، مشابه صفحه ۶۹)

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۱-

(رضا معصومی)

«لَمَّا»: هنگامی که / «رَأَى»: (در این جا) دیدند / «قَالُوا»: گفتند / «هَذَا مَا»: این (همان) چیزی است که / «وَعَدْنَا»: (فعل مفرد مذکر غایب + ضمیر مفعولی) به ما وعده دادند / «اللَّهُ وَرَسُولُهُ»: خداوند و پیامبرش

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۶۹)

۲۲-

(مهمربارق مفسنی)

«كثير من الآباء والأمهات»: بسیاری از پدران و مادران (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يشتكون»: شکایت می‌کنند / «أن الأفلام الغربية»: که فیلم‌های غربی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تُخرَّب»: ویران می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «ثقافتنا الإيرانية»: فرهنگ ایرانی‌مان را (رد گزینه ۳)

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۲۳-

(درویشعلی ابراهیمی)

«يحفظ»: حفظ می‌کند، محافظت می‌کند / «كلّ شرطی»: هر پلیسی / «أمن»: امنیت / «الأمنية»: مکان‌ها، جاها، جایگاه‌ها / «المزدحمة»: شلوغ، پر ازدحام / «سيارات»: خودروها / «سرقة»: دزدیدن، دزدیده شدن / «المتجاوزين»: متجاوزان / «علی»: به، بر / «المجتمع»: جامعه

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۲۴-

(مبیر همایی)

«يُمكن لنا»: برای ما ممکن است / «أن نستفيد»: که استفاده کنیم / «تلك المعجزة البحرية»: آن معجزه دریایی / «البكتيريا المُضيفة»: باکتری نورانی / «إنارة المدينة»: روشن کردن شهر

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۵۰)

۲۵-

(مبیر همایی)

«تَبْنَا»: پروردگار ما / «سَكَيْتَنَّا»: آرامش خود را

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ستم نکرد یا نکرده است» صحیح است.

گزینه «۲»: «حمایت» صحیح است و کلمه «مردم» در ترجمه اضافی است.

گزینه «۳»: «همه مؤمنان» صحیح است.

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۲۶-

(مهمربارق مفسنی)

ترجمه صحیح عبارت: «پس آن (ایران) می‌تواند که از این (گردشگری)، ثروت بزرگی کسب نماید!»

نکته: در گزینه «۱»، «إن» در ابتدای جمله ترجمه نشده است که ایجاد مشکل نمی‌کند، چرا که «إن» در بسیاری از جملات به عنوان «تکیه کلام» استفاده می‌شود و ترجمه نکردن آن اشکالی ندارد.

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۶۳)

۲۷-

(مهمربارق مفسنی)

ترجمه عبارت: «پیشگیری بهتر از درمان است» عبارت شایعی در زمینه سلامتی است!

الوقاية: پیشگیری / العلاج: درمان

(عربی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۲)

۲۸-

(سیر مهمربارق مرتضوی)

ترجمه: «راننده: این مکان مناسبی برای توقف نیست، پوزش مرا بپذیر! / گردشگر عراقی: بسیار از لطف متشکرم ای برادر من!» که مکالمه مناسبی نیست.

(عربی (۱)، مفهومی، ترکیبی)

۲۹-

(درویشعلی ابراهیمی)

هم‌مفهوم با آیه شریفه (و قرار بده برای من نام نیکی در میان آیندگان، گزینه «۱» است. از گزینه «۲» پیام «نگهداری زبان نیکوست»، از گزینه «۳» پیام «زبان شناسه انسان است» و از گزینه «۴» پیام «استفاده نیکو از زبان» را می‌فهمیم.

(عربی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۸)

۳۰-

(مبیر همایی)

گزینه «۳» می‌گوید: «آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خودتان را فراموش می‌کنید؟!» که با مفهوم بیت مطابقت کامل دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آنچه را که از نیکی برای خود پیش می‌فرستید، نزد خدا آن را می‌باید.

گزینه «۲»: و آن مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم.

گزینه «۴»: این [قرآن] برای مردم بیانی و برای پرهیزگاران هدایت و اندرزی است.

(عربی (۱)، مفهومی، صفحه ۶۱)

ترجمه متن:

«از قدیم و از زمان ایجاد تمدن‌ها، حیوانات جایگاه خاصی در زندگی بشر داشتند، آن‌ها با انسان همراهی می‌کنند هر جا که برود، منبعی برای روزی و غذا هستند و از مکانی به مکان دیگر در حال حمل کالاها جابه‌جا می‌شوند، بنابراین خوش رفتاری با آنان بر ما واجب است. قرآن نیز به این منفعت‌ها اشاره می‌نماید. قرآن و احادیث نبوی به خوش رفتاری با حیوانات و عدم تعدی به آنان دستور می‌دهند و از زدن و آزار و شکنجه حیوانات بازمی‌دارند، و از بار کردن چیزی که بیش از قدرت آن‌هاست یا به‌کارگیری آن‌ها به هدف قتلشان نهی می‌کنند. به علاوه این، به قواعدی در هنگام ذبح حیوانات دستور داده می‌شود؛ از جمله: دادن غذا و آب به حیوان و ذبح سریع آن. انسانی که خوب با حیوانات رفتار کند و به آن‌ها نیکی کند و حقوقشان را حفظ نماید، اجر فراوانی دارد. هر دولتی در دنیا باید برخی قوانین ویژه را در خوش رفتاری با حیوانات وضع کند و در این زمینه، کودکان را از کودکی آموزش بدهد، و بر دولت واجب است که تأسیسات لازم را برای حیواناتی که در مزرعه‌ها پرورش داده می‌شوند، فراهم نماید.»

۳۱-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«عدم بار کردن کالاها» از حقوق حیوانات نیست.

(عربی (۱)، درک مطلب و مفهومی، ترکیبی)

۳۲-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«خداوند برای به‌کارگیری حیوانات در زمان‌های مختلف شرط‌هایی را قرار داده است!» مطابق متن مناسب است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «انسان در این عصر، از حیوانات و منافع آن‌ها بیشتر استفاده کرده است!» مناسب نیست.

گزینه «۳»: «خوش رفتاری با حیوانات و محافظت از چارپایان، فقط وظیفه‌ای فردی است!» مناسب نیست.

گزینه «۴»: «از دیدگاه آیات قرآنی، سود بردن از حیوانات جایز نیست!» مناسب نیست.

(عربی (۱)، درک مطلب و مفهومی، ترکیبی)

۳۳-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

تنها گزینه «۱»، عبارت را به درستی تکمیل می‌نماید:

«ای کاش مؤمن به حیوانات تعدی نکند!»

(عربی (۱)، درک مطلب و مفهومی، ترکیبی)

۳۴-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

سؤال: «چرا با حیوانات خوش رفتاری می‌کنیم؟» گزینه نادرست را مشخص کن.

پاسخ: «زیرا آن‌ها تأسیسات لازم را برای ما فراهم می‌نمایند!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «زیرا قرآن و احادیث نبوی ما را به آن امر می‌کنند!» مناسب است.

گزینه «۲»: «به‌خاطر خدماتی که برای آسان کردن زندگیمان به ما ارائه می‌کنند!» مناسب است.

گزینه «۳»: «به‌خاطر اهمیت حیوانات در چرخه غذایی!» مناسب است.

(عربی (۱)، درک مطلب و مفهومی، ترکیبی)

۳۵-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«لأطفال» مفعول است برای فعل متعدی «تعلّم»، نه فاعل.

(عربی (۱)، درک مطلب و مفهومی، ترکیبی)

۳۶-

(مبیر همایی)

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، جمله اسمیه وجود نداشته باشد؛ با توجه به «تَجِدُ» در گزینه «۴»، جمله فعلیه محسوب می‌شود. در دیگر گزینه‌ها جمله اسمیه وجود دارد:

گزینه «۱»: «الانسان: مبتدا/ یحتاج: خبر

گزینه «۲»: طالبات: مبتدا/ یدرسن: خبر

گزینه «۳»: إقامة: مبتدا/ تبعد: خبر

(عربی (۱)، انواع هملات، صفحه ۵۳)

۳۷-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

مطابق کتاب درسی، جمله اسمیه با تأکید همراه است، در گزینه «۳» جمله اسمیه داریم: التّبیّ: مبتدا / یهدی: خبر

(عربی (۱)، انواع هملات، صفحه ۵۳)

۳۸-

(ممرصارق مفسنی)

«مرفوع» کلمه‌ای است که دارای اعراب رفع می‌باشد. از جمله نقش‌های مرفوع می‌توان به فاعل، مبتدا، خبر و صفت آن‌ها اشاره نمود.

در گزینه «۲»، کلمات «الحوت، الأزرق و أكبر» به ترتیب مبتدا، صفت مبتدا و خبر هستند و بنابراین این گزینه سه اسم «مرفوع» دارد که از این حیث نسبت به سایر گزینه‌ها بیشتر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هیچ اسم مرفوعی ندارد.

گزینه «۳»: تنها کلمه «الخير» مبتدا و مرفوع است.

گزینه «۴»: کلمات «البعید و البعید» به ترتیب مبتدا و خبر و مرفوع هستند.

(عربی (۱)، انواع اعراب، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۳۹-

(رضا معصومی)

«السّائحین» با علامت اعراب «یاء» صحیح است، چون مجرور است:

یَری: فعل مضارع / بَعْضُ: فاعل و مرفوع با ضمّه / السّائحین: مضاف الیه و مجرور با «یاء»

(عربی (۱)، انواع اعراب، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۴۰-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

صورت سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، «مَن» مفعول باشد.

ترجمه عبارت: (یکی از معلّمان تشویق می‌کند کسی را که برای رسیدن به آرزوهایش می‌کوشد!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مَن» فاعل برای فعل «حرّک» است.

گزینه «۲»: «مَن» مضاف الیه است. (فرج: مضاف/ مَن: مضاف الیه)

گزینه «۳»: «مَن» فاعل برای فعل «تُنادی» است.

(عربی (۱)، انواع هملات، صفحه ۵۳)

دین و زندگی (۳)

۴۱-

(مفهم رضایی‌نقا)

پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. عبدالرحمان جامی معنای مقدمه دوم نیازمندی در پیدایش را این‌گونه بیان می‌دارد: «خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی».

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۴۲-

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی‌توجه‌اند؛ اما انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند. هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیش‌تر شود (خودشناسی = خویش‌شناسی)، نیاز به او را بیش‌تر احساس و عجز و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند. برای همین است که پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند: «اللهم لا تکلنی الی نفسی طرفه عین ابداً. خدایا مرا چشم به هم زدنی به خودم وامگذار».

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

۴۳-

(مفهم رضایی‌نقا)

اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل (صعب) به نظر می‌آید، اما هدفی قابل دسترس (ممکن) است، به‌خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند. اگر قدم پیش گذاریم و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنیم (شرط)، به یقین خداوند نیز کمک خواهد کرد و لذت چنین معرفتی را به ما خواهد چشاند (مشروط).

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۲)

۴۴-

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

مهم‌ترین اعتقاد دینی «توحید و یکتاپرستی» است. اسلام دین توحید و قرآن کتاب توحید است. در اسلام بدون اعتقاد به توحید هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد. توحید سرلوحه دعوت همه پیامبران بوده است. قرآن کریم، اخلاق، احکام و همه اعمال فردی و اجتماعی مؤمنان را بر مدار توحید قرار داده است. توحید مانند روحی در پیکره معارف و احکام دین حضور دارد و به آن حیات و معنا می‌بخشد. در عبارت شریفه «أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظَّالِمَاتُ وَ النَّوْرُ» منظور از «ظلمات»، شرک و منظور از «نور»، توحید است.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۴۵-

(ابوالفضل امیرزاده)

با گفتن عبارت «لا اله الا الله» تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گرفت.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۰)

۴۶-

(سیرامسان هنری)

عبارت صورت سؤال بیانگر شرک در ربوبیت است و آیه گزینۀ «۴» بیانگر توحید در ربوبیت است. گزینۀ «۱» به توحید در خالقیت، گزینۀ «۲» به توحید در مالکیت و گزینۀ «۳» به توحید در ولایت اشاره دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۴۷-

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

قرآن کریم از زبان حضرت عیسی (ع) فرمود: «من برایتان از خاک پرندۀ ای می‌سازم و در آن می‌دمم و آن خاک به اذن خداوند پرندۀ می‌شود». این آیه شریفه درباره توحید در ربوبیت است و این کار در راستای اجازۀ و اذن الهی انجام می‌شود نه در کنار آن زیرا اگر لفظ «در کنار آن» به کار رود، شرک در ربوبیت محسوب می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۶)

۴۸-

(فردین سماقی - لرستان)

انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است و ایمان دارد که او پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت و یک زندگی توحیدی برای خود تنظیم خواهد نمود.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۱)

۴۹-

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

پاسخ با توجه به آیه شریفه «و من النَّاسِ من یعبد الله علی حرف فإن اصابه خیراً اطمأنّ به و ان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنيا و الآخرة ذلك هو الخسران المبین». «از مردم کسی هست که خدا را فقط به زبان و هنگام وسعت و آسودگی عبادت و بندگی می‌کند، اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلائی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند، این همان زیان آشکار است.» روشن می‌گردد.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۴)

۵۰-

(فردین سماقی - لرستان)

ریشه بت‌پرستی و شرک جدید آن است که برخی از انسان‌ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند و برعکس تمایلات دنیوی و نفسانی خود را اصل قرار می‌دهند.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۷)

دین و زندگی (۱)

۵۱-

(معموبه ابتسام)

تقاضای بازگشت مشرکان پس از مرگ و مکالمه با خدا و فرشتگان، بیانگر رفع موانع آگاهی با تحقق توفی در برزخ است که در دنیا میسر نیست.

(دین و زندگی، ۱، درس ۶، صفحه ۶۳)

۵۲-

(سیرامسان هنری)

حضرت علی (ع) در راه بازگشت از جنگ صفین به قبرستانی رسیدند. در این هنگام رو به قبرها کردند و فرمودند: «... ای آرمیدگان در خاک، ای اهل غربت و تنهایی، ای فرو رفتگان در وحشت، شما در رفتن بر ما پیشی گرفتید و ما از پی شما می‌آیم و به شما ملحق می‌شویم. اما خانه‌هایی که از خود به جا گذاشتید، پس از شما در آن مسکن گزیدند، همسرانتان ازدواج کردند و اموالتان میان وارثان تقسیم شد. این‌ها خبرهایی بود که ما داشتیم شما چه خبری برای ما دارید؟ سپس آن حضرت به یاران خود نگاه کردند و فرمودند: «اگر به آنان اجازه سخن گفتن داده می‌شد، خبر می‌دادند و می‌گفتند: یقیناً بهترین توشه برای ابدیت تقواست.»

(دین و زندگی، ۱، درس ۶، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۵۳-

(وعیره کافری)

امام صادق (ع) فرمود: «هنگامی که مرده‌ای را در قبر می‌گذارند، شخصی بر او ظاهر می‌شود و به او می‌گوید: ما در دنیا سه چیز بودیم: رزق تو که با پایان یافتن مهلت زندگی‌ات در دنیا قطع شد، خانواده‌ات که تو را رها کردند و بازگشتند و من که عمل تو هستم و با تو می‌مانم...»

(دین و زندگی، ۱، درس ۶، صفحه ۶۶)

۵۴-

(مرتضی ممسنی کبیر)

اعمال نیکی مانند آموزش مطلبی مفید از جمله «آموزش نماز» و اعمال بد مانند «ایجاد آداب و رسوم غلط در امر ازدواج»، هر دو از آثار ماتأخر هستند و آیه شریفه «بیتوا الانسان یومئذ بما قدم و آخر» مؤید آثار ماتقدم و ماتأخر (هر دو) است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۶، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۵۵-

(مرتضی ممسنی کبیر)

برخی آیات و روایات از شهادت اعضای بدن انسان یاد می‌کنند. بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می‌خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آن‌ها مهر خاموشی می‌زند و اعضا و جوارح آن‌ها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می‌کنند و علیه صاحب خود شهادت می‌دهند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۷، صفحه ۷۵)

۵۶-

(سیرامسان هنری)

«سخت هراسان شدن دل‌ها» و «حیات مجدد انسان‌ها» هر دو به حادثه «زنده شدن همه انسان‌ها» از حوادث مرحله دوم قیامت اشاره دارند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۷، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۵۷-

(مرتضی ممسنی کبیر)

منظور از «آماده شدن صحنه قیامت»، دو حادثه اول مرحله دوم قیامت است:
۱- زنده شدن همه انسان‌ها ۲- کنار رفتن پرده از حقایق عالم، که پس از آن برپا شدن دادگاه عدل الهی است. اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می‌گیرد؛ زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است. از این‌رو هر چه عمل انسان‌ها به راه و روش آنان نزدیک‌تر باشد، ارزش افزون‌تری خواهد داشت.

(دین و زندگی، ۱، درس ۷، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۵۸-

(سیرامسان هنری)

رستگاران، بالاترین نعمت بهشت یعنی رسیدن به مقام خشنودی خدا را برای خود می‌یابند و از این رستگاری بزرگ مسرورند. بهشتیان با خدا هم‌صحبت‌اند و به جمله «خدایا تو پاک و منزهی: سبحانک اللهم» مترنم‌اند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۸، صفحه ۸۳)

۵۹-

(مرتضی ممسنی کبیر)

گناهکاران گاهی دیگران را مقصر می‌شمارند و می‌گویند: شیطان و بزرگان و سرورانمان سبب گمراهی ما شدند. شیطان می‌گوید: «خدا به شما وعده راست داد و من به شما وعده دروغ دادم؛ اما من بر شما تسلطی نداشتم. من فقط شما را فراخواندم و شما نیز دعوت مرا پذیرفتید.»

پاداش اخروی اعمال انسان‌ها به صورت حقیقت اعمال یعنی همان تجسم عین اعمال است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۸، صفحه‌های ۸۵ و ۸۷)

۶۰-

(مهم‌رضایی بقا)

آتش جهنم، بسیار سخت و سوزاننده است. این آتش حاصل عمل خود انسان‌هاست و برای همین، از درون جان آن‌ها شعله می‌کشد.

به عنوان مثال، کسی که مال یتیمی را به ناحق می‌خورد: «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا»، اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۸، صفحه‌های ۸۵ و ۸۷)

زبان انگلیسی

۶۱-

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «چه مدت در این محله زندگی کرده‌اید؟ فکر کنم شما قدیمی‌ترین آدمی هستید که این‌جا زندگی می‌کنید.»

نکته مهم درسی

وقتی با جمله پرسشی سروکار داریم طبیعی است که بعد از کلمه پرسشی باید فعل کمی مناسب به کار بریم. گزینه‌های «۳» و «۴» چون با فاعل شروع شده‌اند نمی‌توانند جمله پرسشی تشکیل دهند و رد می‌شوند. با توجه به این‌که عمل زندگی کردن از گذشته شروع شده و تا به حال ادامه دارد، نیاز به حال کامل داریم.

(گزاره)

۶۲-

(پوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «پباده‌روی کردن در چنین هوای عالی پاییزی در روز ۱۸ آبان، واقعاً شگفت‌آور است. چرا به جای غمگین و تنها نشستن در خانه، با دوستان بیرون نمی‌روی؟»

نکته مهم درسی

بعد از حروف اضافه مانند "of"، از شکل "ing" دار فعل استفاده می‌کنیم. (گزاره)

۶۳-

(میرمسیب زاهدی)

ترجمه جمله: «کارهایی جدی باید انجام شود تا از تصادفات بیش‌تر جلوگیری شود. جاده‌ها گنجایش ترافیک سنگین را ندارند و مقررات ما به نظر می‌رسد به طور مؤثر عمل نمی‌کنند.»

(۱) محافظت کردن	(۲) عمل کردن
(۳) مخالفت کردن	(۴) دفاع کردن

(واژگان)

۶۴-

(شهاب اناری)

ترجمه جمله: «بسیار از شما سپاسگزار خواهم بود اگر زمانی را در نظر بگیرید و فرصت دیگری به من بدهید تا (با شما) در آن پروژه همکاری کنم.»

(۱) تأسیس کردن	(۲) دادن (زمان، پول)
(۳) در نظر گرفتن	(۴) شگفت‌زده کردن

(واژگان)

۶۵-

(مهدی احمدی)

ترجمه جمله: «گفت‌وگو داشتن با شما در اسکایپ را دوست‌داشتنی (شادی‌بخش) یافتم، از آن جایی که حتی در آن مکالمه کوتاه، چیزهای زیادی برای یاد گرفتن من وجود داشت.»

(۱) دوست‌داشتنی (شادی‌بخش)	(۲) محترم
(۳) آرام	(۴) بی‌معنی

(واژگان)

۶۶-

(پوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «در ملبورن، در حالی که جای سیاه به‌ندرت بدون شیر نوشیده می‌شود، جای سبز هرگز با شیر سرو نمی‌شود.»

(۱) به‌ندرت	(۲) صرفاً، به‌سادگی
(۳) با مشغله	(۴) با ناراحتی

(واژگان)

۶۷-

(پوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «در زندگی‌ام هیچ جایی برای هر کسی که به‌طور تصادفی به سراغم می‌آید نمی‌گذارم. ترجیح می‌دهم وقتی با گروه کوچکی از دوستان نزدیکم بگذرانم.»

(۱) اهمیت	(۲) اندیشه
(۳) دفترچه خاطرات	(۴) جا، فضا، اتاق

(واژگان)

۶۸-

(عبدالرشید شفیعی)

نکته: حرف اضافه مناسب برای فعل "hear" حرف "of" است.

(کلوزتست)

۶۹-

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) گران‌قیمت	(۲) مشهور
(۳) سخت	(۴) شفاهی

(کلوزتست)

۷۰-

(عبدالرشید شفیعی)

زمان فعل در جمله مربوط به گذشته است و فعل نیز مجهول است، بنابراین گزینه «۳» صحیح است.

(کلوزتست)

<p>۷۶- (مهم رهیمی نهر آباری)</p> <p>ترجمه جمله: «در اولین جمله متن «مسلمانان بین داشتن یک زندگی طولانی و داشتن زندگی موفقیت‌آمیز تفاوت وجود دارد» یک تمایز وجود دارد.»</p> <p>(۱) تعریف (۲) مقایسه و تمایز</p> <p>(۳) هشدار (۴) پیشنهاد</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>۷۱- (عبدالرشید شفیعی)</p> <p>عبارت "go abroad" به معنای «به خارج رفتن» است.</p> <p>(کلوزتست)</p> <p>-----</p> <p>(عبدالرشید شفیعی)</p> <p>(۱) رقّت‌انگیز (۲) جالب</p> <p>(۳) وقف‌شده، مختص (۴) آهسته</p>
<p>۷۷- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «گرم‌ترین هشت سالی که تا کنون ثبت شده، همگی بعد از سال ۱۹۹۸ رخ داده است.»</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>(کلوزتست)</p> <p>-----</p> <p>(مهم رهیمی نهر آباری)</p> <p>ترجمه جمله: «این متن بیش تر موردعلاقه افرادی که از عزیزان سالمندشان مراقبت می‌کنند، می‌باشد.»</p>
<p>۷۸- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «طبق متن، کدام جمله صحیح نیست؟»</p> <p>«بخچال‌های طبیعی فقط به دلیل افزایش دمای زمین آب می‌شوند.»</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p> <p>(مهم رهیمی نهر آباری)</p> <p>ترجمه جمله: «در این متن به کدام یک از مشکلات زیر درباره افراد سالمند اشاره نشده است؟»</p>
<p>۷۹- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «کدام یک میان سرخ‌هایی که دانشمندان دارند، نیست؟»</p> <p>«نقراض گیاهانی خاص»</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>«آنان ممکن است دارای رژیم غذایی ضعیفی باشند که وضعیت سلامتی آن‌ها را وخیم تر می‌کند.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p> <p>(مهم رهیمی نهر آباری)</p>
<p>۸۰- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «بهترین عنوان برای پاراگراف آخر چیست؟»</p> <p>«چه اتفاقی ممکن است بیفتد؟»</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>۷۵- (مهم رهیمی نهر آباری)</p> <p>ترجمه جمله: «تمام موارد زیر در متن به عنوان دلایل این که چرا افراد سالمند باید به‌طور منظم ورزش کنند اشاره شده است، به‌جز آن که خطر افتادن و مصدومیت را کاهش می‌دهد.»</p> <p>(درک مطلب)</p>

پاسخ نامه اختصاصی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۳)

-۸۱

(امیر زرانوز)

چون صورت سؤال گفته عدد باید بزرگتر از ۲۰۰۰ و کوچکتر از ۵۰۰۰ باشد؛ بنابراین رقم یکان هزار یکی از اعداد ۲، ۳ و ۴ می تواند باشد و چون گفته عدد فرد باشد، رقم یکان ۱، ۳ و ۵ یا ۵ است.

$$\left. \begin{aligned} \text{اگر رقم یکان هزار ۲ یا ۴ باشد} \\ \frac{2}{4,2} \times \frac{5}{1,3,5} \times \frac{4}{1,3,5} \times \frac{3}{1,3,5} = 120 \\ \text{اگر رقم یکان هزار ۳ باشد} \\ \frac{1}{3} \times \frac{5}{1,3,5} \times \frac{4}{1,3,5} \times \frac{2}{1,3,5} = 40 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 120 + 40 = 160$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

-۸۲

(امیر زرانوز)

$$\begin{aligned} & (A \rightarrow B \rightarrow D) + (A \rightarrow D) + (A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D) \\ & + (A \rightarrow C \rightarrow D) + (A \rightarrow C \rightarrow B \rightarrow D) \\ & = (3 \times 2) + 1 + (3 \times 1 \times 2) + (x \times 2) + (x \times 1 \times 2) \\ & = 6 + 1 + 6 + 2x + 2x = 29 \Rightarrow 4x = 16 \Rightarrow x = 4 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

-۸۳

(موسا عفتی)

$$\begin{aligned} \frac{1}{5} \times \frac{1}{3} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} &= 2 \\ \frac{1}{5} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} &= 2 \\ \frac{1}{5} \times \frac{1}{3} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} &= 2 \\ \frac{1}{5} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} &= 2 \\ \Rightarrow 2 + 2 + 2 + 2 &= 8 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۰)

-۸۴

(معمد بهیرایی)

باید یک کتاب ریاضی و دو کتاب فیزیک یا دو کتاب ریاضی و یک کتاب فیزیک و یا هر سه کتاب ریاضی باشند، بنابراین:

$$\begin{aligned} & \binom{5}{1} \times \binom{4}{2} + \binom{5}{2} \times \binom{4}{1} + \binom{5}{3} \\ & = 5 \times 6 + 10 \times 4 + 10 = 80 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۰)

-۸۵

(فرداد روشنی)

ابتدا چادر ۴ نفره و سپس چادرهای ۳ و ۲ نفره را جای می‌دهیم.

$$\binom{9}{4} \times \binom{5}{3} \times \binom{2}{2} = 126 \times 10 \times 1 = 1260$$

دقت کنید که:

$$\binom{9}{4} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5! \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 126$$

$$\binom{5}{3} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2 \times 1} = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۰)

-۸۶

(علیرضا پورقلی)

قسمت هاشورخورده همان $A - B$ است. یعنی اعضای که عضو A هستند ولی عضو B نیستند.

$$A - B = \{x \in S \mid x \in A \wedge x \notin B\}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

-۸۷

(موسا عفتی)

چون یکی از ۳ تاس حتماً باید عدد ۶ و مجموع سه تاس برابر ۱۰ باشد، پس مجموع دو عدد دیگر باید برابر ۴ باشد.

$$A = \left\{ (6, 1, 3), (6, 2, 2), (6, 3, 1), (1, 6, 3), (3, 6, 1), (2, 6, 2), (1, 3, 6), (2, 2, 6), (3, 1, 6) \right\} \Rightarrow n(A) = 9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۵)

-۸۸

(ریم مشتاق‌نظم)

$$A = \{2, 4, 6\}, B = \{2, 3, 5\}, C = \{3, 6\}$$

پیشامد اینکه A یا C اتفاق بیفتد ولی B اتفاق نیفتد برابر است با:

$$(A \cup C) - B = \{2, 3, 4, 6\} - \{2, 3, 5\} = \{4, 6\}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۸)

-۸۹

(علی شورایی)

مجموعه A به صورت روبه‌رو است: $A = \{1, 2, 3, \dots, 10\}$
به تمام اعضای A سه واحد اضافه می‌کنیم:

$$B = \{4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13\}$$

پیشامد آنکه عضو انتخاب‌شده از B عضو A باشد به صورت زیر است:

$$C = \{4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}$$

$$P(C) = \frac{n(C)}{n(S)} = \frac{n(C)}{n(B)} = \frac{7}{10} = 0.7 \quad \text{پس:}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

-۹۰

(علی شورایی)

تعداد اعضای فضای نمونه را حساب می‌کنیم:

$$n(S) = \frac{12}{1} \times \frac{12}{2} \times \frac{12}{3} \times \frac{12}{4} = 12^4$$

نفر چهارم نفر سوم نفر دوم نفر اول

می‌خواهیم ماه‌های تولد یکسان نباشد. تعداد اعضای این پیشامد برابر است

$$n(A) = \frac{12}{1} \times \frac{11}{2} \times \frac{10}{3} \times \frac{9}{4} \quad \text{با:}$$

نفر چهارم نفر سوم نفر دوم نفر اول

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{12 \times 12 \times 12 \times 12} = \frac{11 \times 10 \times 9}{12 \times 12 \times 12} = \frac{55}{96} \quad \text{پس:}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

ریاضی و آمار (۱)

-۹۷

(معمربهیرایی)

نقطه‌ای به طول ۲ روی محور Xها $\rightarrow 0 = (m-1) \times 2 + n \Rightarrow 2m + n = 2$

نقطه‌ای به عرض ۴ روی محور Yها $\rightarrow -4 = (m-1) \times 0 + n \Rightarrow n = -4$

$\Rightarrow 2m - 4 = 2 \Rightarrow m = 3$

$\Rightarrow f(x) = 2x - 4$

$\Rightarrow f(m) + f(n) = f(3) + f(-4) = (6-4) + (-8-4)$

$= 2 - 12 = -10$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۶)

-۹۸

(فاطمه نوبینان)

$R(x) = 300x - \frac{x^2}{2}$, $C(x) = 200x + 500$

سود = درآمد - هزینه $\Rightarrow P(x) = R(x) - C(x)$

$\Rightarrow P(x) = 300x - \frac{x^2}{2} - (200x + 500)$

$\Rightarrow P(x) = 300x - \frac{x^2}{2} - 200x - 500$

$\Rightarrow P(x) = -\frac{x^2}{2} + 100x - 500 \Rightarrow x = \frac{-b}{2a} = \frac{-100}{2 \times (-\frac{1}{2})} = 100$

$\Rightarrow P(100) = -\frac{(100)^2}{2} + 100 \times 100 - 500$

$= -\frac{10000}{2} + 10000 - 500$

$= 10000 \times (-\frac{1}{2} + 1) - 500 = 5000 - 500 = 4500$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۴)

-۹۹

(معمربهیرایی)

برای به دست آوردن طول محل برخورد دو تابع، معادلات آن‌ها را برابر هم قرار می‌دهیم:

$x^2 + 14x + 4 = -x^2 + 8x + 12$

$\Rightarrow 2x^2 + 6x - 8 = 0$

مجموع ضرایب معادله برابر صفر است $\rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = \frac{c}{a} = \frac{-8}{2} = -4 \end{cases}$

$x_1 = 1 \Rightarrow y_1 = 1 + 14 + 4 = 19$

$x_2 = -4 \Rightarrow y_2 = 16 - 56 + 4 = -36$

بنابراین نقاط برخورد (۱، ۱۹) و (-۴، -۳۶) است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

-۹۱

(کوروش داوری)

یک رابطه بین دو مجموعه A و B، یک تابع نامیده می‌شود؛ هرگاه متناظر با هر عضو از مجموعه A دقیقاً یک عضو از مجموعه B را بتوان مربوط کرد. بنابراین رابطه‌گزینۀ «۱» تابع است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳)

-۹۲

(موسا عفتی)

با توجه به جدول، ضابطه تابع $f(x) = x^2 - 4x$ است، بنابراین:

$f(8) = 8^2 - 4 \times (8) = 64 - 32 = 32$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳)

-۹۳

(امیر زرنروز)

$\begin{cases} (-7/1, 5) \in f \\ (-7/1, a^2 + 1) \in f \end{cases} \Rightarrow a^2 + 1 = 5 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$

اگر $a = 2$ باشد، چون $a + 2 = 4$ پس دو عضو (۴، ۱) و (۴، ۳) عضو رابطه f هستند بنابراین f تابع نیست.

اگر $a = -2$ باشد، داریم:

$f = \{(-4, 6), (-7/1, 5), (4, 3), (0, 1)\}$

تابع است.

$\Rightarrow a + f(2a) = -2 + f(-4) = -2 + 6 = 4$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۳)

-۹۴

(کوروش داوری)

$f(x) = x^2 - 2x + 3$

$f(\sqrt{2} + 1) = (\sqrt{2} + 1)^2 - 2(\sqrt{2} + 1) + 3$

$= 2 + 1 + 2\sqrt{2} - 2\sqrt{2} - 2 + 3 = 4$

$f(-3) = 9 + 6 + 3 = 18 \Rightarrow f(\sqrt{2} + 1) - f(-3) = 4 - 18 = -14$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۹)

-۹۵

(موسا عفتی)

$g(-2) = -2 + \frac{3}{2} = \frac{-4}{2} + \frac{3}{2} = \frac{-1}{2}$

$f(2) = \sqrt{\frac{8+1}{4}} = \frac{3}{2}$

$g(-2) \times f(2) = -\frac{1}{2} \times \frac{3}{2} = -\frac{3}{4}$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۹)

-۹۶

(معمربهیرایی)

$f(3) = 1 \Rightarrow -9 + k = 1 \Rightarrow k = 10$

$\Rightarrow f(x) = -3x + 10$

$-4 \leq x < 4 \Rightarrow \begin{cases} f(-4) = 12 + 10 = 22 \\ f(4) = -12 + 10 = -2 \end{cases}$

تذکر: نقطه (۴، -۲) نقطه توخالی و عضو f نیست.

بنابراین برد تابع شامل ۲۲ عدد طبیعی است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۹)

(رئیس مشتاق نظم)

۱۰۴-

در تابع همانی همواره داریم: $g(x) = x$ ، بنابراین:

$$\begin{cases} p+1=2 \Rightarrow p=1 \\ m+p=6 \Rightarrow m+1=6 \Rightarrow m=5 \\ m-n=2 \Rightarrow 5-n=2 \Rightarrow n=3 \end{cases}$$

$$m+n+p=5+3+1=9$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

(گورشن داوری)

۱۰۵-

در تابع پلکانی تمام ضابطه‌ها عدد ثابت هستند. پس ضریب x باید صفر باشد.

$$2k-2=0 \Rightarrow 2k=2 \Rightarrow k=\frac{2}{2}$$

$$2k+4=3 \times \frac{2}{2} + 4 = 6$$

$$f(x) = \begin{cases} 1, & x \geq 0 \\ 6, & x < 0 \end{cases}$$

$f(-2) = 6$ از ضابطه پایینی بدست می‌آید، پس

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(مهمرب بفریانی)

۱۰۶-

فرض کنیم $g(x) = c$ باشد، در این صورت:

$$\Rightarrow \frac{1+c}{-1} = 0+c \Rightarrow 1+c = -c \Rightarrow c = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow g(x) = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{g(-2)}{2f(-2)} = \frac{-\frac{1}{2}}{-2} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۵ و ۳۶)

(مهمرب بفریانی)

۱۰۷-

$$f(a) = 5 \xrightarrow{f(x)=[3x]} [3a] = 5 \Rightarrow 5 \leq 3a < 6$$

$$\Rightarrow \frac{5}{3} \leq a < \frac{6}{3} \Rightarrow \frac{5}{3} \leq a < 2$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(مهمرب بفریانی)

۱۰۸-

نمودار داده شده بخشی از نمودار تابع $f(x) = [x]$ است. بنابراین:

$$f(\sqrt{69}) = [\sqrt{69}] = 8$$

$$f(4/1) = [4/1] = 4$$

$$f(-\frac{7}{5}) = [-\frac{7}{5}] = -2$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = 8 + \frac{4}{-2} = 8 - 2 = 6$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(امیر زرانروز)

۱۰۰-

ضابطه سهمی به صورت $y = a(x-h)^2 + k$ می‌باشد که (h,k) مختصات رأس سهمی است، بنابراین:

$$y = a(x-3)^2 + 2$$

$$\xrightarrow{(0,5)} 5 = a(-3)^2 + 2 \Rightarrow 5 = 9a + 2$$

$$\Rightarrow 9a = 3 \Rightarrow a = \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow y = \frac{1}{3}(x-3)^2 + 2$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۴)

ریاضی و آمار (۲)

(امیر زرانروز)

۱۰۱-

$$A(3, n^2 - 1) \xrightarrow{\text{روی نیمساز ناحیه اول}} n^2 - 1 = 3 \Rightarrow n^2 = 4$$

$$\Rightarrow n^4 = 16$$

تابع f تابعی سه ضابطه‌ای است و به صورت زیر است:

$$f(x) = \begin{cases} -\frac{2}{3}x, & x < 0 \\ x, & 0 \leq x \leq 3 \\ 3, & x > 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(-n^2) + f(n^4) = f(-4) + f(16)$$

$$= -\frac{2}{3} \times (-4) + 3 = \frac{8}{3} + \frac{9}{3} = \frac{17}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(گورشن داوری)

۱۰۲-

$$b-2=3 \Rightarrow b=2+3 \Rightarrow b=5$$

$$2a-3b=3 \Rightarrow 2a-3 \times 5=3 \Rightarrow 2a=3+15=18$$

$$a = \frac{18}{2} = 9$$

$$\frac{a+1}{b} = \frac{9+1}{5} = \frac{10}{5} = 2$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

(موسا عفتی)

۱۰۳-

چون تابع f ، یک تابع ثابت است، آن را به صورت $f(x) = k$ در نظر

$$f\left(\frac{x}{2}-3\right) = \frac{1}{2}f(x) - 3$$

می‌گیریم:

$$\Rightarrow k = \frac{1}{2}k - 3 \Rightarrow 2k = k - 6 \Rightarrow k = -6$$

$$f(2) \times f(3) = (-6) \times (-6) = 36$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

۱۰۹-

(فاطمه فویمیان)

$$f(x) = [-x-1]$$

$$f(2/0.1) = [-2/0.1-1] = [-3/0.1]$$

$$\Rightarrow f(2/0.1) = -4$$

$$f(0) = [0-1] = [-1] = -1$$

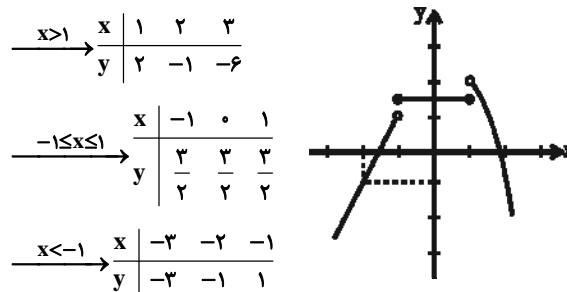
$$\text{عبارت} = \frac{-4}{-1} = 4$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۱۰-

(موسا عفتی)

با استفاده از نقطه‌یابی نمودار را رسم می‌کنیم:

همان‌طور که از نمودار پیداست برد تابع $y < 2$ است.

تذکر: در ضابطه سوم نقطه $(-1, 1)$ و در ضابطه اول نقطه $(1, 2)$ توخالی هستند.

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۳)

اقتصاد

۱۱۱-

(موسیمآ آزرکردار)

تولید ناخالص داخلی عبارت است از ارزش پولی تمامی خدمات و کالاهای تولیدشده در داخل کشور در طول یک‌سال توسط مردم خود آن کشور و خارجی‌های مقیم آن کشور.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۱۲-

(مهران افشاری)

دو شاخص تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی در تعریف با هم تفاوت دارند، اما در عمل، جز در مورد برخی کشورها که نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن‌ها در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند (که در این حالت تولید ناخالص ملی بیش‌تر از تولید ناخالص داخلی خواهد بود) یا مهاجرت‌پذیری بسیار و نیز ورود سرمایه بالایی به کشور خود دارند (که در این حالت تولید ناخالص داخلی بیش‌تر از تولید ناخالص ملی خواهد بود)، معمولاً مقدار این دو شاخص به هم نزدیک است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۳)

۱۱۳-

(موسیمآ آزرکردار)

- ارزش کالاهای واسطه‌ای در درون کالاهای نهایی است و در محاسبه تولید کل جامعه باید از محاسبه ارزش آن‌ها صرف‌نظر و فقط کالاهای نهایی را محاسبه کرد ← چرم در تولید کفش یک کالای واسطه‌ای است.

- فردی نجار برای مصرف شخصی خود وسیله‌ای می‌سازد ← در مقابل آن پولی دریافت نمی‌کند ← از بازار عبور نکرده است.

- فعالیت وارداتی گروهی که مجوز ندارند به دلیل قانونی نبودن، جزء تولید کشور محاسبه نمی‌شود.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۱۴-

(فاطمه فویمیان)

درآمد صاحبان سرمایه + سود شرکتها و مؤسسات + درآمد حقوق‌بگیران = درآمد ملی (الف)
درآمد صاحبان مشاغل آزاد + درآمد صاحبان املاک و مستغلات + دستمزدها +

درآمد صاحبان مشاغل آزاد $= \frac{2}{3}x$ درآمد صاحبان املاک و مستغلات

$$= \frac{2}{3} \times 984 = 656 \text{ میلیارد ریال}$$

درآمد صاحبان املاک و مستغلات $= \frac{3}{4}x$ سود شرکتها و مؤسسات

$$= \frac{3}{4} \times 656 = 492 \text{ میلیارد ریال}$$

مجموع ردیف‌های ۲ و ۵ $= \frac{1}{4}$ دستمزدها

$$= \frac{1}{4} \times (492 + 656) = 287 \text{ میلیارد ریال}$$

$$\text{میلیارد ریال} = 678 + 492 + 820 + 287 + 656 + 984 = 3917$$

$$\text{ریال} = \frac{3,917,000}{50} = 78,340 = \text{درآمد سرانه (ب)}$$

(ج) درآمد سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

(د) اجاره‌بها، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (ردیف ۵) و قیمت خدمات سرمایه، درآمد صاحبان سرمایه (ردیف ۳) است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۶)

۱۱۵-

(موسیمآ آزرکردار)

از آن‌جا که نمی‌دانیم افزایش تولید کل در هر سال ناشی از افزایش قیمت‌هاست یا افزایش تولید، اقتصاددانان برای برطرف شدن این مشکل سال معینی را به عنوان «سال پایه» انتخاب می‌کنند و ارزش تولیدات هر سال را برحسب قیمت کالاها و خدمات در سال پایه (نه سال جاری) محاسبه می‌کنند؛ بدین ترتیب، اثر تغییرات قیمت در محاسبه تولید کل از بین می‌رود.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

(موسا عفتی)

-۱۱۸

ریال $3000 \times 50,000,000 = 150,000,000,000$ ارزش ماشین آلات

ریال $12,000 \times 100,000 = 1,200,000,000$ ارزش پوشاک

ریال $700 \times 20,000,000 = 14,000,000,000$ ارزش مواد غذایی

ریال $\frac{1}{5} \times 150,000,000,000 = 30,000,000,000$ ارزش خدمات ارائه شده

میلیارد ریال $150 + 1/2 + 14 + 30 + 23 = 218/2$

میلیارد ریال $\frac{1}{4} \times 218/2 = 54/55$ هزینه استهلاک

میلیارد ریال $218/2 - 54/55 = 163/65$ تولید خالص داخلی

میلیارد ریال $218/2 - 23 + 54 = 249/2$ تولید ناخالص ملی

میلیارد ریال $249/2 - 54/55 = 194/65$ تولید خالص ملی

ریال $\frac{194,650}{50} = 3893$ تولید خالص ملی سرانه

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

(سارا شریفی)

-۱۱۹

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر دستمزد کارکنان دولت ۱۲٪ افزایش یابد و در همان زمان تورم ۷٪ باشد، قدرت خرید واقعی کارکنان $5/8 = (1.12 - 0.07) / 1.05$ افزایش یافته است.

گزینه «۲»: اگر تورم جهانی ۲۰٪ باشد و صادرات اسمی ۱۲٪ افزایش یافته باشد، در واقع صادرات واقعی $8/8 = (1.12 - 0.20) / 1.08$ کاهش یافته است.

گزینه «۳»: اگر سود اسمی سهام در بازار سرمایه ۱۰٪ باشد و نرخ تورم در همان زمان برابر با ۴٪ باشد، آنگاه سود واقعی سهام $6/6 = (1.10 - 0.04) / 1.06$ خواهد بود.

گزینه «۴»: اگر نرخ تورم ۱۵٪ باشد و سود اسمی که بانک به سپرده‌های مردم می‌پردازد ۲۰٪ باشد، آنگاه سود واقعی $5/5 = (1.20 - 0.15) / 1.05$ است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۸)

(سایره عزیز)

-۱۲۰

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال مورد نظر تولید کل در همان سال به قیمت پایه - تولید کل در سال مورد نظر به قیمت جاری

هزار میلیارد ریال $5320 - 5210 = 110$ = میزان افزایش قیمت‌ها در سال دوم

هزار میلیارد ریال $5950 - 5840 = 110$ = میزان افزایش قیمت‌ها در سال سوم

= میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید در سال مورد نظر

تولید کل در سال پایه - تولید کل در سال مورد نظر به قیمت پایه

هزار میلیارد ریال $5840 - 5100 = 740$ = میزان افزایش تولید در سال سوم

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

(فاطمه قویمیان)

-۱۱۶

قیمت کالای A در سال ۱۳۹۶ × مقدار کالای A در سال ۱۳۹۶ = تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۶

(قیمت کالای B در سال ۱۳۹۶ × مقدار کالای B در سال ۱۳۹۶) +

$$4350 = (35 \times 70) + (x \times 95) \Rightarrow 4350 = 2450 + 95x$$

$$\Rightarrow 4350 - 2450 = 95x \Rightarrow 1900 = 95x \Rightarrow x = 20$$

قیمت کالای A در سال پایه × مقدار کالای A در سال ۱۳۹۶ = تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۶

(قیمت کالای B در سال پایه × مقدار کالای B در سال ۱۳۹۶) +

$$3850 = (35 \times y) + (20 \times 105) \Rightarrow 3850 = 35y + 2100$$

$$\Rightarrow 3850 - 2100 = 35y \Rightarrow 1750 = 35y \Rightarrow y = 50$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

(سارا شریفی)

-۱۱۷

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

$$\frac{20}{100} = \frac{1}{5} = \frac{\text{میزان صادرات کشور A}}{\text{تولید ملی کشور A}} = \text{سهم صادرات کشور A از میزان درآمد ملی آن}$$

$$\frac{50}{150} = \frac{1}{3} = \frac{\text{میزان صادرات کشور B}}{\text{تولید ملی کشور B}} = \text{سهم صادرات کشور B از میزان درآمد ملی آن}$$

به طور نسبی کشور B در زمینه صادرات موفق‌تر از کشور A عمل کرده

$$\text{است. } \left(\frac{1}{3} > \frac{1}{5}\right)$$

گزینه «۲»:

$$\text{دلار } 5 = \frac{100}{20} = \text{درآمد سرانه کشور A}$$

$$\text{دلار } 4 = \frac{200}{50} = \text{درآمد سرانه کشور B}$$

سطح زندگی و رفاه افراد در کشور A در مقایسه با کشور B بهتر است.

گزینه «۳»:

$$\text{دلار } 10 = \frac{100}{10} = \text{درآمد سرانه کشور A در سال اول}$$

$$\text{دلار } 3 = \frac{120}{40} = \text{درآمد سرانه کشور A در سال دوم}$$

رفاه افراد کشور در سال دوم نسبت به سال اول کاهش یافته است.

گزینه «۴»: نمی‌توان بدون دانستن میزان درآمد ملی کشورها، در مورد

موفقیت آن‌ها در زمینه صادرات اظهار نظر قطعی کرد.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱-

(مفسن اصغری)

قبل از قائم مقام سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود و او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد. در متن صورت سؤال نیز که از آثار قائم مقام انتخاب شده، تکلف و تصنع مشهود نیست. گزینه‌های «۱» و «۲» نیز از ویژگی‌های نثر قائم مقام هستند اما در متن صورت سؤال، این ویژگی‌ها بارز نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۹)

۱۲۲-

(مهنار شریفی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن درست این بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» می‌باشد. گزینه «۲»: وزن درست این بیت «مفعول فاعلات مفاعیلن فاعلن» می‌باشد. گزینه «۴»: وزن درست این بیت «فاعلاتن مفاعیلن فعلن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۱۲۳-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت گزینه «۴» در وزن «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» سروده شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

گزینه «۲»: مستفعل فاعلاتن فعلن (مفعول مفاعیلن فعلون)

گزینه «۳»: مستفعل مستفعل مستفعل فعلن (مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلون)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۱۲۴-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

پایه‌های آوایی بیت گزینه «۳» بدین صورت است:

ش ا د ا مَ دِی	بَ ی ا وَ مَ	ل و ک ا نَ آ	مَ دِی
اِی س ر و گَل	سِ تانِ چَ مَ	نُ ل لِ ز ا	رِ م ا

وزن: مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل

ش ا د ا مَ	دِی بَ ی ا وَ	مَ ل و ک ا نَ	اَ مَ دِی
اِی س ر و	گَل سِ تانِ چَ	مَ نُ ل لِ	ز ا رِ م ا

وزن: مفعول فاعلات مفاعیلن فاعلن

در گزینه «۲» نیز می‌توان پایه‌های آوایی را به دو شکل تقسیم‌بندی کرد ولی وزن این بیت ناهمسان نیست: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۴)

۱۲۵-

(علیرضا یعفری)

الف) تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع) / ت) مصرع دوم تضمین از حافظ است. / پ) گوهر و دریا و ساحل مراعات نظیر دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۳)

۱۲۶-

(عمیر مهرئی)

تشبیه‌های به کار رفته در بیت: کمان صبر - تیر غمزه
مراعات نظیر میان کلمات «کمان - زه - تیر و سپر» برقرار است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برید، ترکیبی)

۱۲۷-

(وفیر رضازاده - فراسان شمالی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تلمیح به حدیث «الدنیا سجن المؤمن»

گزینه «۲»: تلمیح به نزول قرآن در شب قدر

گزینه «۴»: تلمیح به واقعه سجده نکردن شیطان بر آدم و دشمنی او

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۲۸-

(عمیر مهرئی)

گزینه «۱»: تشبیه: پرده عصمت / تلمیح به داستان هجرت پیامبر (ص) و تار بستن عنکبوت در ورودی غار

گزینه «۲»: مصراع دوم تضمین شعری از سعدی است / تشبیه: چون سعدی

گزینه «۳»: تشبیه (تو ← رحمت) / فاقد تضمین

گزینه «۴»: مراعات نظیر بین پراندن، کمان، تیر و تیرانداز / تلمیح به آیه «و ما رمیت إذ رمیت ولكن الله رمی»

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برید، ترکیبی)

۱۲۹-

(علیرضا یعفری)

الف) مصراع دوم تضمین از حافظ است.

ب) مصراع دوم تضمین از رودکی است.

پ) مصراع دوم تضمین از حافظ است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۳۰-

(علیرضا یعفری)

الف) تلمیح به داستان سگ اصحاب کهف / پ) مصرع دوم تضمین از سعدی

است. / ب) تن و دوش مراعات نظیر دارند. / ت) چو عود، آتش هجر، چو نی

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برید، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱-

(اعظم نوری‌نیا)

زبان‌های ایرانی میانه به دو گروه زبان‌های میانه غربی و میانه شرقی تقسیم می‌شوند؛ هر یک از این دو گروه، خود دو شاخه جنوبی و شمالی دارند. شاخه شمالی از گروه غربی زبان فارسی میانه را «پهلوانیک یا پارتی» و شاخه جنوبی از گروه غربی را «پارسی میانه یا پهلوی» می‌گویند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۳۷)

۱۳۲-

(اعظم نوری‌نیا)

زبان پارتی یا پهلوانیک در دوره اشکانیان رایج بود. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۳۷)

۱۳۳-

(اعظم نوری‌نیا)

تشریح موارد نادرست:

ب) منظومه درخت آسوریک، اصلی پارتی دارد.

پ) زبان فارسی با کنارگذاشتن برخی از صداها از زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۳۸)

۱۳۴-

(فرهاد علی‌نژاد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کتاب اوستا در دوره ساسانیان به نگارش درآمد.

گزینه «۲»: ترجمه‌های عربی و فارسی کللیه و دمنه و هزار و یک شب موجودند اما اصل پهلوی آن‌ها از میان رفته است.

گزینه «۴»: منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۶ و ۳۸)

۱۳۵-

(فرهاد علی‌نژاد)

- پارسی میانه، نام دیگر زبان پهلوی است که ایرانیان در سه قرن اول هجری از این زبان نیز برای نوشتن آثار خود بهره می‌گرفتند.

- یعقوب لیث صفاری با زبان عربی آشنایی نداشت و اجازه استفاده از این زبان را در دستگاه حکومت خود نداد؛ به همین سبب، زبان فارسی دری را که خود می‌فهمید و با آن سخن می‌گفت، زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۷، ۴۰ و ۴۱)

۱۳۶-

تشریح موارد نادرست:

ب) اشعار اندکی به زبان پهلوی (پارسی میانه) در دست است.
ج) شاعران این دوره بیشتر به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت و سادگی فکر از ویژگی‌های بارز شعر این دوره است.
د) رودکی و شهید بلخی نخستین شاعرانی بودند که به شعر غنایی قوت و استحکام بخشیدند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۷، ۳۸، ۴۲ و ۴۳)

۱۳۷-

(فرهاد علی‌نژاد)

داستان‌سرایی و قصه‌پردازی، آوردن حکایات و مثل‌ها در شعر و موعظه و نصیحت از مواردی بودند که در ادب فارسی قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم شروع شدند. انواع شعری «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» نیز در این دوره رایج بودند اما شعر عرفانی هنوز پایه‌گذاری نشده بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۴۳)

۱۳۸-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ناصر خسرو از شاعران دربار غزنوی نبوده است.
گزینه «۳»: آغاز این دوره که از نظر تاریخی با اوج حاکمیت سامانیان هم‌زمان است عصر اندیشه استقلال ملی ایران به‌شمار می‌رود.
گزینه «۴»: در آغاز این دوره هنوز بیشتر دانشمندان ایرانی به ضرورت، آثار خود را به عربی می‌نوشتند تا در سرتاسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۳۹-

(کتاب آبی)

در نثر این دوره هنوز، آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال رایج نبوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۴۳)

۱۴۰-

(معمد ابراهیم مازنی)

عبارت صورت سؤال از کتاب تاریخ بلعمی نوشته ابوعلی بلعمی گزینش شده است. مؤلف کتاب هم‌زمان با ترجمه کتاب تاریخ طبری اطلاعاتی را بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل کتاب آن را به عنوان کتاب مستقلی درآورد. نکته: اولین اثر مستقل فارسی، شاهنامه ابومنصوری است نه تاریخ بلعمی.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

(عمید مهرنی)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۴۱-

(فرهاد علی نژاد)

از ویژگی‌های نثر عراقی در قرن‌های هفتم تا نهم، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور، سرعت رشد آن بیشتر شد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

۱۴۲-

(کتاب آبی)

در سبک عراقی، «می» اندک اندک جای «همی» را گرفته‌است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۸)

۱۴۳-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت «الف و ج» به سبک خراسانی بهره کمتری از آرایه‌های ادبی برده‌اند اما ابیات «ب و د» به سبک عراقی سروده شده‌اند که در این سبک توجه بیشتری به آرایه‌های ادبی و علوم بیان و بدیع می‌شود.

بیت الف: تکرار (قوی‌رای و قوی‌خاطر)

بیت ب: لعل استعاره از دهان - چشم مجاز از نگاه - تشبیه در هر مصرع بیت ج: موازنه دارد.

بیت د: «ذره» ایهام تناسب دارد - مراعات نظیر و تشبیه نیز در این بیت وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۹)

۱۴۴-

(فرهاد علی نژاد)

در بیت «الف» استفاده از حرف نشانه «مر» قبل از مفعول و کاربرد شکل کهن واژه «نیلوفر» (نیلوفل) و در بیت «ب»، استفاده از واژه‌های کهن «پروغنه» و «باشگونه» (همان بازگونه)، این ابیات را از لحاظ ویژگی‌های زبانی منتسب به دوره خراسانی می‌کند.

ابیات دیگر با توجه به لغات عربی فراوان (صلح، خوف، رجا، عمداً و نزول) و استفاده از تخلص (خواجو در بیت ه)، هرچند برخی واژه‌های قدیمی مانند «کمند» و «کوس» هم در آن‌ها دیده می‌شود، اما متعلق به سبک عراقی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۴۵-

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات «الف، د، ه» برتری عشق بر عقل است که از ویژگی‌های فکری سبک عراقی محسوب می‌شود.

مفهوم بیت‌های «ب، ج» ستایش عقل و خرد است که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی به‌شمار می‌آید.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۹)

۱۴۶-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت گزینۀ «۳» به سبک خراسانی سروده شده است و مفهوم «شادی‌گرایی» در آن مشهود است. در سایر گزینه‌ها ویژگی‌های فکری سبک عراقی وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: برتری عشق بر عقل

گزینۀ «۲»: باور به قضا و قدر

گزینۀ «۴»: رواج روحیۀ عرفانی (بیان مفهوم ترک نفس و وصول به ذات حق)

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۱۴۷-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

مفهوم بیت گزینۀ «۴» پایداری در عشق است و شاعر در این بیت به بیان ماندگار بودن عشق معشوق در دل خود تا قیامت می‌پردازد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۱۴۸-

(فرهاد علی نژاد)

عبارت گزینۀ «۴» به نثر ساده است و هیچ لغت دشوار یا آرایه ادبی در آن دیده نمی‌شود، اما سه عبارت دیگر که از کلیله و دمنه نصرالله منشی انتخاب شده‌اند، ویژگی‌های نثر مصنوع را دارند. «انوار سهیلی» بازگردانی کلیله و دمنه به نثر ساده است که توسط ملاحسین واعظ کاشفی نوشته شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: استفاده از عبارات عربی، کثرت لغات عربی (عزایم، تعجیل و ...)

گزینۀ «۲»: گرایش به زیباسازی متن از طریق آرایه تشبیه و نزدیکی به زبان شعر

گزینۀ «۳»: کثرت لغات عربی و هماهنگی‌های موسیقایی بین کلمات

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۰)

۱۴۹-

(فرهاد علی نژاد)

در قرن هشتم نثر فنی از میان می‌رود و نثر ساده جای آن را می‌گیرد. عبارات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» از دیباچۀ گلستان انتخاب شده‌اند و استفاده از سجع (ممد حیات، مفرح ذات / بگسترده، بپرورد) استشهاد به عبارات عربی و واژگان عربی فراوان، ویژگی‌های عمده نثر فنی هستند، اما عبارت گزینۀ «۳» که از یکی از حکایات گلستان انتخاب شده، این ویژگی‌ها را ندارد و ساده‌تر است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۰)

۱۵۰-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

مفهوم مشترک عبارت سؤال و بیت دوم، بی‌ارزش بودن ثروت هنگام گرسنگی و درماندگی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: شکایت از جور فلک و سرنوشت

گزینۀ «۳»: قناعت

گزینۀ «۴»: توصیه به عدم درخواست از افراد لثیم

(علوم و فنون ادبی (۲)، مغموم، ترکیبی)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۵۶- (درویشعلی ابراهیمی)

کلمه «لَعْمَال» جمع مکسر «العامل = کارگر» و اسمی معرب است و نقش (محلّ اعرابی) آن در جمله، مبتدا و اعرابش مرفوع است.
در گزینه «۲»: (مضارع)، در گزینه «۳»: (مبني) و در گزینه «۴»: (مؤنث - صفة) نادرست‌اند.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، ترکیبی)

۱۵۷- (مهمرباروق مهنسی)

صورت سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن «تشبیه» به کار رفته است.
در گزینه «۳»، «كأنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل است که معنای «مثل این‌که، مانند، گویی» می‌دهد و عموماً آرایه تشبیه ایجاد می‌نماید.
ترجمه گزینه «۳»: «گویی قلب‌های همه دشمنانمان، قطعه‌هایی از آهن و مس است.»

(عربی (۳)، انواع یملات، صفة ۵)

۱۵۸- (سیر مهمرباروق مرتضوی)

«لا» نفی جنس بر سر اسم نکره وارد می‌شود و معنای «هیچ ... نیست» می‌دهد، «تدئین» یک اسم نکره است و حرف «لا» در این گزینه، از نوع نفی جنس است.

(عربی (۳)، انواع یملات، صفة ۹)

۱۵۹- (درویشعلی ابراهیمی)

فعل مضارع به کار رفته در این گزینه (لا تُدرک) مضارع اخباری است، نه التزامی (درک نمی‌شود - به دست نمی‌آید).

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۲» فعل مضارع «تعقلون» چون بعد از «لعلّ» واقع شده به صورت التزامی ترجمه می‌شود (خردورزی کنید)، در گزینه «۳» نیز چون فعل مضارع بعد از «لا»ی نهی واقع شده است و در گزینه «۴» هم چون فعل مضارع به عنوان فعل شرط واقع شده است، به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شوند (نباید غمگین سازد / تلاش کند)

(عربی (۳)، انواع یملات، ترکیبی)

۱۶۰- (سیر مهمرباروق مرتضوی)

ترجمه عبارت: «معلم‌ها بر روی تخته سیاه نوشتند: ای کاش دانش‌آموزان کوشای ما برای امتحانات پایان سال آماده باشند!»
«المعلمون»: فاعل و مرفوع؛ پس با «واو» صحیح است.
«المُجتهدین»: صفت برای اسم لیت (تلامیذ)؛ پس منصوب است و با «یاء» صحیح است.

«مُسْتَعْدُونَ»: خبر لیت و مرفوع؛ پس با «واو» صحیح است.

(عربی (۳)، انواع یملات، صفة ۷)

۱۵۱- (مبیر همایی)

«كَلْنَا»: همه ما / «فَهَمْنَا»: فهمیدیم، فهمیده‌ایم / «عَقُولٌ نَائِبَةٌ»: عقل‌های ثابت (محکم، استوار) / «لا»: نه / «الجُهلاء»: نادانان

(عربی (۳)، ترجمه، صفة ۳)

۱۵۲- (درویشعلی ابراهیمی)

«الَّذینَ»: کسانی که / «یَعْرِفونَ»: می‌دانند، می‌شناسند / «أَنَّ»: که / «دَاء»: درد / «أَعْمَالهمُ الْحَسَنَة»: کارهای نیکشان / «قَلیلونَ»: (در این‌جا) کم / «جَدًّا»: خیلی، بسیار

(عربی (۳)، ترجمه، صفة ۲)

۱۵۳- (رضا معصومی)

«لا» در این گزینه از نوع نفی جنس است، پس ترجمه صحیح عبارت بدین شکل است: «هیچ انسانی در آغاز فصل بهار، احساس غم نمی‌کند!»

(عربی (۳)، ترجمه، صفة‌های ۸ و ۹)

۱۵۴- (سیر مهمرباروق مرتضوی)

در گزینه «۴»، کلمه «الغصارة» (آمیوه‌گیری) تعریف شده است: «بزراری برای خارج نمودن آب میوه یا عصاره آن‌هاست.»

(عربی (۳)، مفهوم، صفة ۸)

۱۵۵- (مبیر همایی)

گزینه «۳» می‌گوید: «ای کسی که از روی نادانی نسبت به اصل و نسب خود فخر می‌فروشی / مردم همه از یک مادر و پدر هستند» که با بیت در سؤال مطابقت دارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «با دهان‌هایشان می‌گویند آنچه را که در دل‌هایشان نیست!»

گزینه «۲»: «داروی تو در توست و نمی‌بینی / و درد تو از توست و احساس نمی‌کنی!»

گزینه «۴»: «ارزش هر انسان به آن چیزی است که آن را نیکو انجام دهد!»

(عربی (۳)، مفهوم، صفة‌های ۱ تا ۳)

تاریخ (۳)

۱۶۶- (منصوره هایش زاده)

انقلاب صنعتی با اختراع و تکمیل ماشین بخار در انگلستان (نه کشور آلمان) آغاز شد.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۳۰)

۱۶۷- (مریم بوستان)

در دوران سلطنت فتحعلی شاه، حکومت قاجار از یک سو با تهاجم گسترده روسیه و از سوی دیگر با رقابت دولت‌های انگلستان و فرانسه برای نفوذ سیاسی و اقتصادی مواجه بود. او در حفظ یکپارچگی و سامان دادن به اوضاع داخلی موفق بود اما در مقابله با تهاجم نظامی ناکام ماند. (گزینۀ «۴»، مربوط به سلطنت ناصرالدین شاه می‌باشد).

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۴)

۱۶۸- (مریم بوستان)

شاهان قاجار در عمل نمی‌توانستند به‌طور کامل و همیشه قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار بندند؛ زیرا از یک سو فاقد ابزارهای لازم مانند نظام اداری کارآمد و ... برای اعمال قدرت مطلقه خود بودند و از سوی دیگر، نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت و مراجع شیعه، قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ استعمارگران دامنه اختیار شاهان را تا حدودی محدود می‌کرد.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۷)

۱۶۹- (میلاد هوشیار)

پرسابقه‌ترین و گسترده‌ترین وزارت‌خانه‌ها، وزارت مالیه به ریاست مستوفی‌الممالک بود و مستوفیانی که نسل اندر نسل به شغل مستوفیگری اشتغال داشتند آن را اداره می‌کردند. مستوفیان مسئولیت محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی (خاصه) را بر عهده داشتند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۹)

۱۷۰- (علی‌محمد کریمی)

عباس میرزا فرمانده جنگ‌های ایران و روس، درصدد برآمد با استفاده از دانش و تجارب کارشناسان نظامی فرانسه و انگلستان، ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاح‌های مدرن کند، اما تلاش‌های او به دلیل پیمان‌شکنی دولت فرانسه، بدعهدی دولت انگلیس و موانع و مشکلات داخلی بی‌نتیجه ماند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۰)

۱۶۱- (بهروز بهی)

جنگ‌های ایران و روسیه در دوران پادشاهی فتحعلی شاه قاجار، توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد.

محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، از مورخان مشهور عصر قاجار، یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی دوره ناصرالدین شاه بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۳)

۱۶۲- (بهروز بهی)

محمد حسن خان اعتمادالسلطنه سعی می‌کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداخلی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۶۳- (بهروز بهی)

با وجود مخالفت زمامداران عثمانی با تلاش‌های نادرشاه برای حل اختلافات مذهبی میان دو کشور مسلمان، سرانجام با عقد معاهده‌ای میان دو طرف صلح برقرار شد که تا اواخر حکومت کریم‌خان که سپاه زندیه بصره را تصرف کرد، دوام آورد.

نادرشاه افشار برای انگلیسی‌ها معافیت‌های گمرکی در نظر گرفت و درصدد برآمد از دانش آنان در زمینه تأسیس نیروی دریایی در دریای مازندران و خلیج فارس استفاده کند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۱)

۱۶۴- (علی‌محمد کریمی)

بزرگترین دستاورد «انقلاب باشکوه» انگلستان این بود که بدون خشونت به اهداف خود رسید.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۶)

۱۶۵- (سید علیرضا احمدی)

انقلابیون، لویی شانزدهم را وادار به امضای قانون اساسی جدید و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی کردند. مدتی بعد انقلابیون تندرو پادشاه را عزل و نظام جمهوری را برقرار نمودند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۹)

جغرافیا (۳)

۱۷۶-

(مهمدرسی فطیبه باگی)

یکی از پدیده‌های ناشی از نظام سرمایه‌داری، «نابرابری فضایی» است. در بیشتر شهرها امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده‌اند و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت‌های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می‌شود. یکی از ویژگی‌های آمایش سرزمین، «توجه به عدالت در توسعه» است که با توسعه نامساوی و تمرکز ثروت و سرمایه در برخی مناطق و فقر و محرومیت در مناطق دیگر مقابله می‌کند.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۲ و ۲۷)

۱۷۷-

(موسا عفتی)

مهاجران از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند تا شغلی بیابند و درآمد بیشتری کسب کنند. آن‌ها عمدتاً کارگر ساده و فاقد مهارت و تخصص‌اند. از سوی دیگر، فرصت‌های شغلی در شهر محدود است؛ به همین سبب، مهاجران به کارهایی مانند کارگری موقتی و روزمزد یا خدمتکاری و ... که از جمله فعالیت‌های بخش غیررسمی در شهرها است، مشغول می‌شوند.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۳)

۱۷۸-

(پهروز یهیی)

خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی یکی از انحرافات اجتماعی در شهرهاست (وندالیسم شهری). برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، باید علل و ریشه‌های آسیب‌ها مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۵)

۱۷۹-

(مهمدرسی فطیبه باگی)

تصویر صورت سؤال مربوط به طراحی فرودگاهی در مراکش است که ترکیبی از معماری مدرن و اسلامی می‌باشد. صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد و معماری و طراحی شهر بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۸۰-

(مهمدرسی فطیبه باگی)

«خط بساوایی»، مسیری با ویژگی‌های مخصوص برای افراد نابینا و کم‌بینا است که در طراحی مبلمان شهری اهمیت دارد. سایر گزینه‌ها از مصادیق هوشمندسازی شهرهاست.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۷۱-

(آزاده میرزایی)

«آستانه نفوذ» یعنی حداقل جمعیتی که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از سکونتگاه دارند. در سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها در اروپا، جمعیت شهر منطقه‌ای از شهر متوسط بیشتر است.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۷ و ۹)

۱۷۲-

(مهم‌ابراهیم مازنی)

برخی از شهرها (با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت) به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها «جهان‌شهر» گفته می‌شود. به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می‌کند، «حوزه نفوذ» آن سکونتگاه می‌گویند.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۹ و ۱۳)

۱۷۳-

(آزاده میرزایی)

با توجه به نمودار صفحه ۱۰ کتاب درسی، بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۰ میلادی جمعیت شهری و روستایی جهان به برابری رسید و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ میلادی نسبت جمعیت شهرنشین جهان به جمعیت روستانشین به حدود ۶۶ درصد برسد.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۰)

۱۷۴-

(مهم‌ابراهیم مازنی)

با ورود کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به دوره صنعتی شدن، مهاجرت فزاینده از روستا به شهر در این نواحی به وقوع پیوست؛ اما این مهاجرت‌ها با توسعه صنعتی همگام نبودند. رشد شهرنشینی در این نواحی طی دوره‌های زمانی کوتاه‌تر و سریع‌تر از رشد صنعتی رخ داد و شهرها از نظر امکانات و تسهیلات آمادگی لازم برای ورود مهاجران روستایی را نداشتند. در نتیجه مشکلات زیادی برای روستاها و شهرها به وجود آمد. (مصر کشوری آفریقایی و پایتخت آن شهر «قاهره» است.)

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۷)

۱۷۵-

(موسا عفتی)

تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می‌گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد. این دوره به «دوره شهرنشینی کند» معروف است.

(یغرافیا (۳)، یغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۹)

تاریخ (۱) و (۲)

۱۸۱-

(میلاد هوشیار)

زبان‌های ایرانی دوره میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی در مناطق مختلف ایران متداول بودند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زبان‌های ایرانی نو

گزینه «۲»: زبان اوستایی

گزینه «۴»: زبان پارسی یا پهلوی اشکانی

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۸)

۱۸۲-

(سید علیرضا امیری)

بسیاری از محققان معتقدند در عهد باستان و مخصوصاً در زمان ساسانیان، تنها فرزندان خاندان شاهی، درباریان، اشراف و موبدان می‌توانستند به مدرسه بروند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۴۰ تا ۱۴۲)

۱۸۳-

(علی‌مهدی کریمی)

از آثار برجسته معماری دوران اشکانیان می‌توان به بقایای شهر نسا، صد دروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۴۸)

۱۸۴-

(میلاد هوشیار)

محتوا و مضمون اغلب نقش برجسته‌های دوره ساسانی، اعطای منصب شاهی از سوی اهوره مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی‌های شاهان بر دشمنانشان است.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۵۰)

۱۸۵-

(بهروز یحیی)

تاریخ «عالم آرای عباسی» اثر اسکندر بیک ترکمان در تاریخ صفویان یکی از مشهورترین آثار در حوزه تاریخ‌نگاری سلسله‌ای می‌باشد.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۸۶-

(منصوره هاشمی زاده)

بررسی کتاب «فتوت نامه سلطانی» از راه مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد است. مقایسه و مطابقت یک خبر و منبع تاریخی با سایر منابع نظیر فتوت‌نامه‌ها روشی سودمند در جهت تعیین اعتبار اخبار و اسناد است.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۵)

۱۸۷-

(آرزو میرزایی)

در تاریخ‌نگاری ترکیبی، مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت همه روایت‌ها، یک گزارش واحد از آن‌ها تنظیم می‌کند. در این روش مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. از اواخر قرن سوم هجری این نوع تاریخ‌نویسی متداول شد.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۸۸-

(مهدی‌ابراهیم مازنی)

عبارت گزینه «۳» از اقدامات مشرکان قریش علیه پیامبر (ص) و اسلام است.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۸)

۱۸۹-

(بهروز یحیی)

با نزول سوره براءت (توبه) در آخرین ماه‌های سال نهم هجری، رسول خدا به علی (ع) مأموریت داد که برای ابلاغ سوره براءت عازم مکه شود.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۹)

۱۹۰-

(سید علیرضا امیری)

اختلافات مذهبی و تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی که میان توده‌های مردم شام با طبقه حکومتگر رومی وجود داشت، سبب شده بود که پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی بر منطقه شام سست شود.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۹)

جغرافیا (۲)

۱۹۶-

(بهر روز یعنی)

دشت ریگی (رگ)، چاله‌های بادی، یاردانگ (کلوت) و هودو (Hoodoo) از اشکال کاوشی بیابان و دون (Dune) و برخان از اشکال تراکمی بیابان محسوب می‌شوند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۱۹۷-

(آزاده میرزایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زیست‌بوم یا بیوم

گزینه «۲»: اکوسیستم یا بوم‌سازگان

گزینه «۳»: زیست‌بوم یا بیوم

گزینه «۴»: اکوسیستم یا بوم‌سازگان

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۱۹۸-

(مهم‌ابراهیم مازنی)

وایتکر، جغرافی‌دان زیستی، در طبقه‌بندی معروف خود به دو عامل «بارش و دما» توجه کرد. انواع پوشش گیاهی در تقسیم‌بندی او به این صورت است: توندرا - جنگل‌های تایگا - علفزار منطقه معتدل، بیابان سرد - بیشه‌زار، علفزار - جنگل‌های فصلی حاره‌ای موسمی - جنگل‌های بارانی معتدله - بیابان‌های جنب مداری - ساوان - جنگل‌های بارانی استوایی

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۵۵)

۱۹۹-

(موسا عفتی)

قابلیت‌های نواحی بیابانی: گردشگری، انرژی (ساعات آفتابی زیاد)، معادن و مناسب بودن برای تحقیقات نجومی و صنایع هوا فضا
محدودیت‌های نواحی بیابانی: کمبود آب و خاک برای کشاورزی، حرکت ماسه‌های روان و شرایط نامناسب برای سکونت و فعالیت انسان مانند آمد و شد

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۰۰-

(موسا عفتی)

«شیب زمین و محدودیت خاک»، خانه‌سازی و فعالیت‌های کشاورزی را در نواحی کوهستانی با مشکل مواجه کرده است.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۶۲)

۱۹۱-

(مهم‌علی فطیپی باگی)

انسان‌ها در محیط طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند؛ مانند بازارهای شناور در بانکوک.

همچنین، انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند. با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. برای مثال، ساخت راه‌آهن در نواحی مرتفع و کوهستانی نیاز به احداث تونل و پل دارد.

(جغرافیا (۲)، ناهیه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۹۲-

(مهم‌علی فطیپی باگی)

در حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود. بنابراین هرچه از مرکز این ناحیه به سمت مرزهای آن پیش برویم، فشار هوا «بیشتر» می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۹۳-

(مهم‌ابراهیم مازنی)

بزرگ‌ترین بیابان جهان، صحرای بزرگ آفریقا (سahارا) است که به دلیل واقع شدن در مجاور مدار رأس‌السرطان از جمله بیابان‌های گرم محسوب می‌شود و عامل به وجود آمدن آن، استقرار مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۱۹۴-

(مهم‌علی فطیپی باگی)

به طور کلی دو دسته از عوامل موجب پیدایش و شکل‌گیری ناهمواری‌ها در سطح زمین می‌شوند:

۱- عوامل درونی: در اثر حرکت ورقه‌ها (پوسته و گوشته فوقانی) طی میلیون‌ها سال رشته‌کوه‌ها، کوه‌های آتشفشانی و ... ایجاد شده است.

۲- عوامل بیرونی: چهره زمین طی زمان بر اثر هوازدگی و فرسایش تغییر می‌کند. هوازدگی زیستی (مانند تغییرات شیمیایی در سنگ‌ها به واسطه تنفس گیاهان) یکی از انواع هوازدگی است.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۱۹۵-

(بهر روز یعنی)

در برخی کوهستان‌ها برف و یخ دائمی وجود دارد. وقتی بارش برف بیش از میزان ذوب آن در سال باشد، برف‌های اضافی طی سالیان دراز انباشته و متراکم می‌شوند و ضخامت آن‌ها افزایش می‌یابد و یخچال‌ها را پدید می‌آورند.

به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند «مورن یا یخرفت» می‌گویند.

دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۴۵)

جامعه‌شناسی

۲۰۱-

(آزیتا بیرقی)

کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی را ایجاد می‌کنند و براساس آن شاخه‌های علوم اجتماعی را شکل می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۰۲-

(ارغوان عبدالملکی)

عبارت اول: دانش علمی

عبارت دوم: فراهم شدن دانش علمی درباره موضوع خاص

عبارت سوم: ذخیره دانشی

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳، ۶ و ۷)

۲۰۳-

(ارغوان عبدالملکی)

در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای موضوع بر روش علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش، یعنی روش تجربی استفاده کنند. آن‌ها با این گفته به تدریج به این برداشت دامن زدند که فقط «علم تجربی» علم است. آنان سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند. این رویکرد از نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد و کم‌کم در محافل علمی از رونق افتاد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۷)

۲۰۴-

(پارسا هبیبی)

جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری به تفاوت علوم اجتماعی و علوم طبیعی پی برد و به معنای پدیده‌های اجتماعی، تأکید بسیاری داشت.

تشریح پاسخ‌های نادرست:

گزینه «۱»: جامعه‌شناسی پوزیتیویستی در قرن نوزدهم به وجود آمد. آنان به شدت تحت تأثیر موفقیت‌های علوم ابزاری بودند. خصلت محافظه‌کارانه در این شاخه، دیده می‌شود.

گزینه «۳»: جامعه‌شناسی در طی قرن نوزدهم با توجه به تفاوت موضوع خود از علوم طبیعی فاصله گرفت و در طی قرن بیستم با توجه به تفاوت روش خود به روش‌های غیرتجربی اهمیت داد.

گزینه «۴»: مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی، نقد وضعیت موجود برای رسیدن به وضعیت مطلوب‌تر است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۲۰۵-

(آزیتا بیرقی)

روش مطالعه در انواع جامعه‌شناسی:

الف) علاوه بر روش آماری و تفهیمی سطوح دیگری از شناخت و آگاهی را به رسمیت می‌شناسد.

ب) روش حسی و آماری

ج) روش تفهیمی و روش حسی

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۲۰۶-

(پارسا هبیبی)

وبر معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. این رویکرد در جامعه‌شناسی به جامعه‌شناسی تفهیمی مشهور شد. ماکس وبر بر آن بود که جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاص خود را دارد اما اعتقاد داشت که پدیده اجتماعی با پدیده طبیعی تفاوت دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۰۷-

(آزیتا بیرقی)

عبارت اول: تکنولوژی، ابزار تسلط انسان بر طبیعت

عبارت دوم: قادر نبودن به داوری ارزش‌ها و هنجارها

عبارت سوم: فروپاشی ارزش‌ها و هنجارهای پیشین

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۲۰۸-

(پارسا هبیبی)

جامعه‌شناسی پوزیتیویستی تحت تأثیر موفقیت‌های بی‌سابقه علوم طبیعی بود. تشریح عبارات غلط:

- در قرن نوزدهم، بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، آگوست کنت، ابتدا نام فیزیک اجتماعی را برای این علم برگزید.

- برخی جامعه‌شناسان قرن ۱۹ در تلاش بودند جامعه‌شناسی را هر چه بیشتر به علوم طبیعی نزدیک و شبیه نمایند.

- جامعه‌شناسی پوزیتیویستی مقدم بر جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری است. (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۲۰۹-

(پارسا هبیبی)

- مغولان با قدرت نظامی خود مناطق وسیعی از جهان را تصرف کردند ولی فرهنگ آن‌ها، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های جهانی شدن را نداشت. آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار می‌گرفتند که از نظر نظامی از آنان شکست خورده بودند. این‌گونه بود که امپراتوری مغول در چین، هند و ایران تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد.

- مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.

- موفقیت‌های استعمار در دوران استعمار ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. استعمار اروپایی در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۲۵)

۲۱۰-

(آزیتا بیرقی)

فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند، برخی، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت هم‌چون جهان غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۳۵)

۲۱۱-

(اعظم رهبری)

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله، سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید. در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۱۲-

(آزیتا بیدقی)

عبارت اول: جهان‌های اجتماعی در عرض هم

عبارت دوم: نگاه تک‌خطی

عبارت سوم: نگاه عرضی یا نمودار عرضی

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۲۱۳-

(اعظم رهبری)

در عصر نبوی، رسول خدا (ص) پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله‌ای عرب، حکومت اسلامی را تشکیل داد و طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان را از بین برد. قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و این مسئله سبب شد تا استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآید. مارکسیسم تفکری است که عناصر اصلی آن از اندیشه‌های مارکس، فیلسوف و جامعه‌شناس انقلابی آلمانی در اواخر قرن نوزدهم ساخته شده است. مارکسیسم، تنها راه‌هایی از نظام سرمایه‌داری و مصائب آن را انقلاب طبقاتی (انقلاب کارگران علیه سرمایه‌داران) می‌داند. در دوره استعمار، دولت‌های استعماری غربی، بخش‌های مختلف جوامع اسلامی را تحت نفوذ و سلطه سیاسی خود درآوردند و قدرت نظامی و صنعتی آنان، بیش‌تر رجال سیاسی و دولتمردان جوامع اسلامی را مقهور خود ساخت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸، ۳۱ و ۳۲)

۲۱۴-

(پارسا میبیدی)

امپراتوری مغول در چین، هند و ایران تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد.

ب) در استعمار قدیم، اروپاییان برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی مناطق مورد هجومشان پرداختند.

ج) استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۳)

۲۱۵-

(اعظم رهبری)

به دنبال تصویب قانونی در ۱۷ دی ۱۳۱۴ ه. ش، زنان و دختران ایرانی از استفاده از چادر، روبنده و روسری منع شدند.

غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان، عثمانی و... که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند، مانع از آن می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۱)

۲۱۶-

(فریدون ملای‌بهری)

فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، براساس «آرمان‌ها و ارزش‌های خود» تحولاتی را دنبال می‌کنند، مسیر این تحولات برای همه جوامع، یکسان نیست؛ برخی در زمانی دراز تداوم می‌یابند و برخی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۳۵)

۲۱۷-

(بهروز یثیبی)

تفاوت‌هایی که به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری آن‌ها بازگردد، تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها، هنجارها و مانند آن باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

جوامعی که متعلق به فرهنگ‌های مختلف هستند، با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یک‌دیگر استفاده کنند؛ اما هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ «هویت» خود نمی‌توانند مسیر «فرهنگ» دیگری را ادامه دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴ و ۳۶)

۲۱۸-

(اعظم رهبری)

قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار، بیش‌تر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت. ناسیونالیسم مجموعه‌ای از باورها و نمادها که دلبستگی و تعلق به ملت و عناصر تشکیل‌دهنده آن از قبیل سرزمین، نژاد، قوم و زبان را بیان می‌کند. بر این اساس صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به چنین عناصری آرمان و ارزش اساسی انسان‌ها محسوب می‌شود و هویت ملت‌ها را تعیین می‌کند و آن‌ها را از سایر ملت‌ها جدا می‌سازد. مارکسیسم تفکری است که عناصر اصلی آن از اندیشه‌های مارکس، فیلسوف و جامعه‌شناس انقلابی آلمانی در اواخر قرن نوزدهم ساخته شده است. مارکسیسم، تنها راه‌هایی از نظام سرمایه‌داری و مصائب آن را انقلاب طبقاتی (انقلاب کارگران علیه سرمایه‌داران) می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۱۹-

(آذر مهوری)

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند بار دیگر، استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد، و «اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد»، می‌تواند گروه مهاجم را درون فرهنگ خود هضم نماید و آن را به خدمت گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۱)

۲۲۰-

(آزاده میرزایی)

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی نظیر ناسیونالیسم ملی‌گرای - مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر این‌که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند، نیز قرار نمی‌گرفتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۳۲)

فلسفه دوازدهم

۲۲۱-

(عمید مهرئی)

تا زمانی که از پشت حجاب عادت به همه چیز می‌نگریم، زندگی را امری عادی و جهان را نیز محیط زندگی عادی خود و دیگران می‌بینیم و همه چیز به چشم ما طبیعی جلوه می‌کند.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۶ و ۷)

۲۲۲-

(سید علیرضا امیری)

استاد علامه طباطبایی در تفسیر المیزان ذیل آیه ۵۴ سوره اعراف می‌فرماید: «مردم در شرح امثال این آیات مسلک‌های مختلفی انتخاب کردند. اکثر پیشینیان (از عامه) بر آن‌اند که بحث در این‌گونه آیات روا نیست، علم این‌ها را باید به خدا واگذار کرد...»

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۲۳-

(موسی اکبری)

میرداماد استاد صدرالمآلهین بوده است و از مروجان حکمت متعالیه به حساب نمی‌آید.

(فلسفه، کلیات، صفحه ۲۶)

۲۲۴-

(عمید مهرئی)

پس از شهاب‌الدین سهروردی (مؤسس مکتب فلسفی اشراق) و در قرن هفتم یکی از بزرگ‌ترین نوابع عالم اسلام، یعنی خواجه نصیرالدین طوسی با توجه به حکمت اشراقی به احیای حکمت فارابی و بوعلی سینا پرداخت. شرح استادانه‌ای که او بر کتاب اشارات ابن‌سینا نوشت، به فلسفه مشاء رونق تازه‌ای بخشید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قطب‌الدین رازی در کتاب محاکمات به ارزیابی شرح‌های خواجه نصیر طوسی و فخرالدین رازی بر کتاب اشارات ابن‌سینا پرداخته است.

گزینه «۲»: قطب‌الدین شیرازی از شاگردان خواجه نصیرالدین طوسی بود.

گزینه «۴»: خواجه نصیرالدین طوسی از سهروردی تأثیر پذیرفته است نه بالعکس.

(فلسفه، کلیات، صفحه ۲۵)

۲۲۵-

(پارسا هبیبی)

فارابی و بعد از او شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا - که فلسفه اسلامی را گسترش زیادی داد - برای آرای ارسطو اعتبار زیادی قائل بودند. از آنجا که ارسطو در مباحث فلسفی بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه داشت، فلسفه اسلامی نیز صورت استدلالی پیدا کرد.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۲۸)

۲۲۶-

(موسی اکبری)

اصل «واقعیت مستقل از ذهن» یا به عبارت دیگر «واقعیتی هست» این مطلب را بیان می‌کند که آنچه در جهان است واقعی است و نمی‌توان همه چیز را سراسر تخیلی فرض کرد.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۲۸)

۲۲۷-

(فرهار علی‌نژاد)

برخی مفاهیم و اشیای ممکن‌الوجود، هنوز به وجود نیامده‌اند و در نتیجه اگر بگوییم آن چیز «هست»، قضیه‌ای صادق نساخته‌ایم؛ مثلاً درختی که قرار است از بذری که در زمین کاشته‌ایم، برآید. البته این موارد با مفاهیم ممتنع‌الوجود فرقی دارند و آن این است که قابلیت حمل مفهوم وجود به این امور در آینده که موجود شدند، وجود خواهد داشت اما این قابلیت برای مفاهیم ممتنع‌الوجود هرگز قابل تصور نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است در یک قضیه کاذب، محمول وجود را بر موضوعی ممتنع‌الوجود حمل کنیم؛ مثال: دایره مربع وجود دارد.

گزینه «۳»: مصادیق رابطه امتناعی با وجود هم متعدّدند؛ مثال: شریک‌الباری، دایره‌مربع و ...

گزینه «۴»: تمامی اشیائی که به ادراک حواس انسان درمی‌آیند (موجودات عالم طبیعت) جزء اشیاء ممکن‌الوجود هستند.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۳۳ و ۳۴)

۲۲۸-

(عمید مهرئی)

ما از ادراک خویش نسبت به واقعیت‌های جهان، قضایایی می‌سازیم که مرکب از موضوعات مختلف (چیستی) و محمولی یگانه (هستی) است.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۲۹)

۲۲۹-

(موسی اکبری)

اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت یا جزء آن بود، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود در حالی که این گونه نیست!

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه ۳۱)

۲۳۰-

(پارسا هبیبی)

ممکن‌الوجود: ذاتی است که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم.

ممتنع‌الوجود: موضوعی که وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود.

دیو و لباس «ممکن‌الوجود» و مربع پنج ضلعی «ممتنع‌الوجود» هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: همه ممکن‌الوجود هستند.

گزینه «۳»: خدا «واجب‌الوجود»، خرس پرنده و ازدها «ممکن‌الوجود» هستند.

گزینه «۴»: انسان «ممکن‌الوجود» و شریک‌الباری و مثلث مربع «ممتنع‌الوجود» هستند.

(فلسفه، کلمات مشاء، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

<p>۲۳۶- (کتاب آبی) شکاک واقعی وجود ندارد و شکاک‌ترین شکاکان نیز در عمل و در مسیر زندگی خود ناچار از قبول و واقع‌بینی این اصل (واقعیتی هست) هستند. (فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)</p>	<p>۲۳۱- (فارج از کشور، ۹۷) مطلق وجود ← وجود بی‌قید و شرط، هستی وجود مطلق ← خداوند، وجود بالذات (فلسفه، کلیات، صفحه ۴)</p>
<p>۲۳۷- (فارج از کشور، ۹۵) بدیهیات اولیه نه اثبات شدنی هستند و نه انکار شدنی و هرگونه تلاشی در جهت اثبات عقلی یا تجربی آن‌ها و یا انکارشان مستلزم استفاده و قبول آن‌هاست. این اصول را تنها در مقام بحث یا تأملات سطحی می‌توان انکار کرد اما هر کسی در عمق ذهن و ادراک خویش به آن‌ها معترف است و ذهن بشر از قبول آن ابایی ندارد. (فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)</p>	<p>۲۳۲- (کتاب آبی) دین الهی مانند فلسفه به بیان مباحث وجود و آغاز و انجام جهان و معنای حیات انسان می‌پردازد، اما زبان دین با زبان فلسفه یکی نیست، هرچند که ماهیت فلسفی آن دو مشابه است. از این گذشته، منشأ دین، وحی است اما فلسفه از تفکر انسان‌ها سرچشمه می‌گیرد. (فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)</p>
<p>۲۳۸- (کتکور، سراسری، ۹۷) اسناد هستی به یک چیز در قالب قضیه‌ای دو جزئی که موضوع آن همان چیز یا ماهیت است و محمول آن هستی و وجود است، انجام می‌شود. (فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)</p>	<p>۲۳۳- (کتاب آبی) اساتید برجسته دانشگاه پاریس که تحت تأثیر ابن‌سینا بوده‌اند: آلبرت کبیر، توماس آکوئینی. شاگردهای ابن‌سینا: بهمنیار، ابوالعباس لوکری</p>
<p>۲۳۹- (فارج از کشور، ۹۶) به موضوعی ممتنع‌الوجود می‌گویند که محمول وجود هرگز نمی‌تواند بر آن عارض شود. تشریح سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: تصور آن غیرممکن نیست. گزینه «۳»: این عبارت صحیح است اما تعریف دقیق و فلسفی از «ممتنع‌الوجود» ارائه نمی‌دهد. گزینه «۴»: می‌تواند وجود خیالی و فرضی نداشته باشد. (فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)</p>	<p>(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵) ۲۳۴- (فارج از کشور، ۹۷) مفسر فلسفه ابن‌سینا به روش اشراقی ← میرداماد احیاگر حکمت فارابی ← خواجه نصیر طوسی (فلسفه، کلیات، صفحه ۲۵)</p>
<p>۲۴۰- (کتاب آبی) تشریح سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: ممکن‌الوجود صحیح است. گزینه «۲»: تنها ممکن‌الوجود صحیح است و ازدها در عالم طبیعت وجود ندارد. گزینه «۳»: فرشتگان به عالم ماورای طبیعت تعلق دارند. (فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)</p>	<p>۲۳۵- (کتاب آبی) تشریح سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: فلسفه ابن‌سینا بعد از او رو به پیشرفت و تکامل داشت. گزینه «۲»: خواجه نصیرالدین طوسی مکتب فلسفی مخصوص به خود نداشت. گزینه «۳»: سهروردی فیلسوف قرن «۶» است. (فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)</p>

منطق و فلسفه یازدهم

۲۴۱-

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ناطق» فصل و «حیوان» جنس می‌باشد.

گزینه ۲: «سفید» صفت عرضی است.

گزینه ۴: «سه‌زاویه‌ای» از عرضیات مثلث است.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۴۲-

(فرهاد علی‌نژاد)

فصل، مفهومی ذاتی (درونی) است که به یک ذات اختصاص دارد و او را از ذات‌های دیگر متمایز می‌کند.

گزینه ۴: مفاهیم عرضی خاص هم می‌توانند یک ذات را از ذات دیگر جدا کنند مثلاً «سه زاویه داشتن»، مثلث را از مربع جدا می‌کند.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۲۴۳-

(همید مهرثی)

نوع (که از ترکیب جنس و فصل به وجود می‌آید) می‌تواند در خارج مصداق داشته باشد (برخلاف جنس). مصادیق انواع، خود از طریق عرضیات از یکدیگر متمایز می‌شوند.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۴۴-

(کنکور سراسری ۹۴)

همه موارد گزینه ۱ «۱» (هوا، پوست بدن، ماهی و اتم) ماده هستند که جنس بعید همه آن‌ها جسم است و به جوهر ختم می‌شوند. در حالی که در سایر گزینه‌ها موارد نقض مانند: سرخی، استوانه و استقامت وجود دارد.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۴۵-

(کنکور سراسری ۹۶)

در بین مفاهیم ارائه شده جوهر نسبت به طالبی گسترده‌ترین مفهوم است؛ زیرا جنس الاجناس آن بوده و نسبت به مفاهیم دیگر گستره بیش‌تری را دربرمی‌گیرد.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۲۴۶-

(سیر علیرضا امیری)

«شکل برای مربع» مانند «ذاتی برای ذات» است و «سفید برای جسم» مانند «بیرونی (عرض) برای ذات» است.

(فلسفه، تعریف، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۲۴۷-

(موسی اکبری)

وقتی به اشیاء از آن جهت که چه چیزی هستند توجه می‌کنیم؛ در حقیقت ماهیت آن‌ها را مورد توجه قرار داده‌ایم.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۲۷)

۲۴۸-

(سیر علیرضا امیری)

همه موجودات در دامن هستی قرار دارند؛ یعنی همه هستند و هرچه دارند، از «وجود» دارند. پس هستی، حقیقی‌ترین و اصلی‌ترین مبنایی است که خصوصیات اشیا به آن بازمی‌گردد.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۲۹)

۲۴۹-

(همید مهرثی)

فلسفه، ثابت و متغیر بودن را در اصل هستی اشیا مطالعه می‌کند و نه در چیستی (ماهیت) آن‌ها.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۵۰-

(فرهاد علی‌نژاد)

از آن‌جا که همه موجودات در دامن هستی قرار دارند و هستی، حقیقی‌ترین و اصلی‌ترین مبنای همه خصوصیات موجودات است، هستی‌شناسی (فلسفه اولی، متافیزیک یا مابعدالطبیعه) نیز مهم‌ترین بخش فلسفه به معنای تبیین و توجیه عقلانی امور است.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه‌های ۲۶، ۲۷ و ۳۰)

روان‌شناسی

۲۵۶-

(زهره بمانی)

نوجوانان، در مقایسه با کودکان، رشد فزاینده‌ای در توانایی‌های شناختی دارند، اما در نحوه به‌کارگیری این توانایی‌ها، پختگی لازم را ندارند و تغییرات شناختی آنان باعث پیامدهای ناسازگارانه‌ای می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۶)

۲۵۷-

(پگاه صمیم)

یکی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در کودکان، لیخنند اجتماعی است که در حدود ۲-۳ ماهگی بروز می‌یابد. ترس از غریبه نیز در ۸-۷ ماهگی رخ می‌دهد. (رشد اجتماعی در دوره کودکی)

به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و نوجوان به سرعت عصبانی می‌شود. (رشد هیجانی در دوره نوجوانی)

از نظر فیزیولوژیک، در دوره نوجوانی، اندازه قلب دو برابر دوره کودکی می‌شود و حجم کلی خون نوجوان نیز افزایش پیدا می‌کند. (رشد جسمانی در دوره نوجوانی)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰، ۵۴ و ۵۷)

۲۵۸-

(مهدا ابراهیم مازنی)

در این گزاره به تفاوت کودکان و نوجوانان در تصمیم‌گیری اشاره‌ای نشده است.

پیش‌بینی یک موقعیت، ناشی از تفکر احتمال‌گرا در دوره نوجوانی است. قدرت منع یا بازداری محرک‌های نامرتبط به منظور تمرکز بیش‌تر صورت می‌گیرد.

مهارت فراحافظه در دوره نوجوانی پدید می‌آید و در دوره کودکی تلاشی برای این موضوع صورت نمی‌گیرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۲۵۹-

(نسرین حق‌پرست)

الف) رشد هیجانی دوره کودکی (رد گزینه «۲»)

ب) رشد جسمانی - حرکتی دوره کودکی (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

ج) رشد اجتماعی دوره نوجوانی (رد گزینه «۱»)

د) رشد شناختی دوره کودکی (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۵، ۴۷، ۴۸، ۴۹ و ۵۸)

۲۶۰-

(فرهاد علی‌نژاد)

آگاهی کودک از هیجانات خود و اطرافیان لازمه رشد هیجانی است؛ کودکان، با دریافت واکنش دیگران، به هیجانات خود جهت می‌دهند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

۲۵۱-

(مهدا ابراهیم مازنی)

- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی (مانند افزایش وزن مغز و یا استحکام استخوان‌ها) است.

- نوجوانی دوره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۵۳)

۲۵۲-

(فرهاد علی‌نژاد)

- خندیدن کودک در ابتدا نمودار رشد هیجانی اوست که از احساس لذت خبر می‌دهد، ولی بروز لیخنند اجتماعی در ۲-۳ ماهگی از علائم رشد اجتماعی است.

- احساس‌هایی مثل شرم (خجالت)، غرور و پشیمانی زیرمجموعه رشد هیجانی کودک محسوب می‌شوند.

- ترس از غریبه که در ۸-۷ ماهگی رخ می‌دهد، نمودار رشد اجتماعی کودک است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۹، ۵۰ و ۵۱)

۲۵۳-

(مهدا ابراهیم مازنی)

هرچند رشد اخلاقی به شکل‌گیری شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای این‌که شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۶۲)

۲۵۴-

(مهسا عفتی)

بیت داده شده مربوط به رشد اخلاقی است. رشد اخلاقی دربرگیرنده آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی است که تعیین می‌کنند انسان‌ها در رابطه با دیگران چگونه باید رفتار کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸، ۵۰ و ۵۱)

۲۵۵-

(مهسا عفتی)

برای این‌که شناخت به رفتاری اخلاقی منتهی شود، شناخت باید به عقاید، باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۶۲)